

KESÄKUU 2022

AKI-LIITOT RY

CRUX

2

TEEMA
SOMEMAAILMA

Ihmisten kalastajat verkossa

s. 20

- ▶ **Kirkon verkkotyön tilastointi ja sen ongelmat s. 40**
- ▶ **De nordiska prästförbunden möttes i Köpenhamn s. 48**

VERKOSSA
Vapaa-ajan matkavakuutus

.....

Kun se muuttui perhoseksi, toukat
eivät puhuneet sen kauneudesta vaan
siitä, kuinka outo siitä oli tullut.
He halusivat perhosen muuttuvan
takaisin siksi, mikä se oli aina ollut.
Mutta sillä oli siivet.

.....

Dean Jackson

LAURA LEIPAKKA

SUOMEN TEOLOGILIITON PUHEENJOHTAJA

laura.leipakka@evl.fi

Samassa veneessä kohti tulevaa

Helmikuun lopulla suuri osa maailmaa yhdistyi yhdeksi rintamaksi ja tuomitsi yksiselitteisesti Venäjän hyökkäyksen Ukraina. Niin järjestöt, valtiot, kirkot kuin yksittäiset kansalaiset tarttuivat toimeen auttaakseen sotatilanteeseen joutuneita ukrainalaisia. Maalis-huhtikuussa kunta-alan työehtosopimuksen sovittelutulos oli vieläkin löytämättä, mikä johti hoitoalan työntekijöiden lakkoon. Toimenpide toi kunta-alan työntekijät sekä monet kansalaiset yhteen vaatimaan yhdessä hoitajien kanssa heidän toivomiaan palkankorotuksia.

Näissä molemmissa tapauksissa kyse on solidaarisuudesta. Se on voima, joka saa ihmiset tulemaan yhteen ja tukemaan toinen toisiaan. Wikipedia määrittelee solidaarisuuden olevan ”yhteisvastuullisuutta, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja myötämielisyyttä kanssaihmisistä kohtaan. Käsite ei rajoitu ainoastaan toistensa lähellä oleviin ihmisiin, vaan sillä voidaan tarkoittaa jopa maailmanlaajuisista kunnioitusta toisia ihmisiä kohtaan”. Solidaarisuudessa on loppupelissä siis kyse vertaistuesta ja samassa veneessä olemisesta. Se, kenet tai ketkä me koemme tärkeiksi istumaan viereemme veneen penkille ja navigoimaan maailman myrskyisillä vesillä kanssamme, riippuu katsantokannasta ja olosuhteista.

Ammattiyhdistysliikkeen ytimessä on soli-

daarisuus. Tavoittelemme yhteen tulemisella yhteistä hyvää ja yhteisiä etua mahdollisimman monelle työntekijälle. Ammattiliittojen jäsenjoukko on monenkirjava, mutta suuremmassa kuvassa olemme kaikki samassa veneessä työntekijöinä. Akava on ammattiliittojen yhteenliittymä ja sellaisenaan monen tuhannen palkansaajan solidaarisuusliike. Vai onko? Mistä kaikesta olemme valmiit luopumaan toisten hyväksi, kun tavoitellaan muiden kuin oman liit-

tomme jäsenten etua? Yhteinen etu ei aina tule ilmaiseksi, jostain on ehkä oltava valmiita luopumaan. Solidaarisuus saattaa vaatia meiltä uhrauksia. Tulevina vuosina kenties enemmän kuin koskaan.

AKI-liitoissa valmistellaan parhaillaan uutta strategiaa seuraaville viidelle vuodelle. Millaisessa maail-

massa elämme seuraavan puolivuosisikymmentä? Mitkä tekijät vaikuttavat työmarkkinoihin, työn tekemiseen ja yhteiskuntaan? Näihin kysymyksiin ei ole helppoja vastauksia. Emme elä tyhjiössä, vaan olemme riippuvaisia niin maailman tapahtumista kuin toinen toisistamme. Globaali digiteknologia, ilmastonmuutos, pandemia... Kaikilla näillä on vaikutusta AKI-liittojen strategiaan. Ja siksi solidaarisuutta tarvitaan. Yhteistä strategista näkyä edistää asioita, jotta liitojemme jäsenten etu ja hyvinvointi voisivat toteutua parhaalla mahdollisella tavalla myös tulevina vuosina. ✕

Tavoittelemme
yhteen tulemisella
yhteistä hyvää
ja yhteisiä etua
mahdollisimman
monelle työntekijälle.

CRUX

2 | KESÄKUU | 2022

TEEMA: SOMEMAAILMA

- 20 **IHMISTEN KALASTAJAT VERKOSSA**
Kirkon 40 aktiivista vuosikymmentä verkossa
- 26 **INSTAGRAM**
Someajan pappila
- 32 **TÖKKÄYKSISTÄ TYÖKALUKSI**
Kanttorin työssä some luo mahdollisuuksia
- 36 **TAPIOPAPPI ELI TAPIO SUONTAKANEN**
tekee sisältöä TikTokiin
- 40 **KIRKON VERKKOTYÖN TILASTOINTI**
ja sen ongelmat

ARTIKKELIT

- 44 **VANHAN TESTAMENTIN UUSI KÄÄNNÖS MOBIILIIN**
löytyy jokaisen taskusta v. 2028
- 48 **DE NORDISKA PRÄSTFÖRBUNDEN MÖTTES I KÖPENHAMN**
- 52 **NÄE LAPSEN JA NUOREN SURU!**
Miten lasta ja nuorta voi tukea surun käsittelyssä
- 56 **LUOMINEN JA EVOLUUTIO SOPIVAT YHTEEN**
mutta miten?
- 60 **KUN REISSUJALKAA VIPATTA**
Turvan matkavakuutus on turvanasi

26

CRUX

JULKAISIJA

AKI-liitot ry.

Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA

Merja Laaksamo
Puh. (09) 4270 1506
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515,
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Martti Hertteli, kanttori
Kaisa Iso-Herttua, oppilaitospastori
Juha Italeino, seurakuntapastori
Katja Kangas, kanttori
Satu Kreivi-Palosaari, kappalainen
Janette Lagerroos, kappalainen
Ismo Savimäki, kanttori
Joanna Toyraänvuori, tutkijatohtori

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

TOTEUTUS JA ULKOASU

Otavamedia
Firdonkatu 2 T 151
00015 Otavamedia

ILMOITUSHINNAT

Koko	
2/1 s.	380 mm x 255 mm
mm	1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm
	1 020,- euroa
1/2 s.	155 mm x 114 mm
	73 mm x 228 mm
	560,- euroa
1/4 s.	101 mm x 118 mm
	330,- euroa
1/8 s.	101 mm x 55 mm
	200,- euroa
takasivu	190 mm x 230 mm
	1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPIIKKA

PunaMusta Oy

AJANKOHTAISTA

Ajankohtaista edunvalvonnassa **6**

Kirkon juhlat#yhdessä2023 **11**

Haettavana Kanttori-urkuriiliiton stipendit **11**

Kanttori-urkuriiliiton jäsentapaaminen Lahden Urkuviikolla **12**

Kanttoritreffit Kokkolassa **12**

Papiston päivät **14**

Seurakuntavaalit: ehdolle tarvitaan osaavia päättäjiä **18**

VAKIOT

Pääkirjoitus **3**

Päätoimittajalta **10**

Pappisliiton puheenjohtajalta **13**

Akipedia **15**

Etymologian sanakirja **16**

Kanttori-urkuriiliiton puheenjohtajalta **17**

Sarjakuva **19**

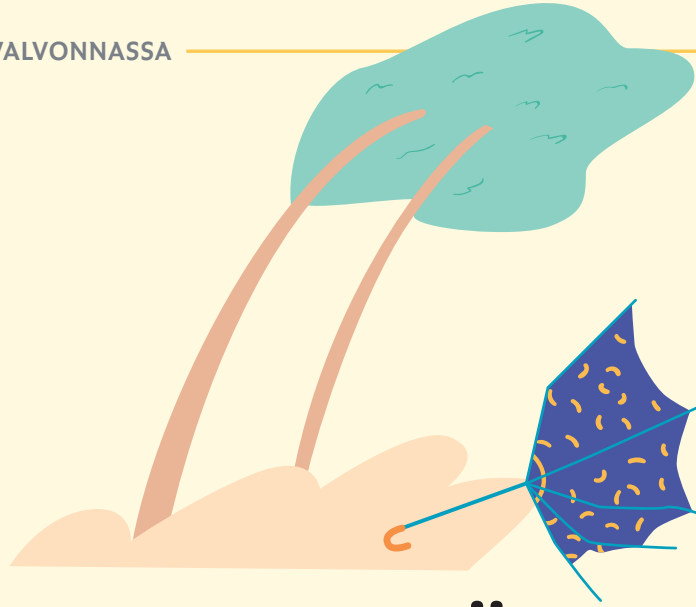
Kolumni **25**

Opiskelijavinkkeli **31**

Teologiliiton kuulumisia **47**

Eläkeläisen mietteitä **51**

Työntekijän näkökulma **62**

MYRSKYISÄ NEUVOTTELUKIERROS

Viimeisin sopimusneuvottelukierros alkoi jo syksyllä 2021. Tätä kirjoitettaessa toukokuun alussa 2022 neuvottelut eivät vielä ole päättyneet. Kunta-alalla on käynnissä suurin työriita vuosiin. Mitä sopimuskierröksellä on tähän mennessä saavutettu?

JUSSI JUNNI

TOIMINNANJOHTAJA, AKI-LIITOT RY

Usia työ- ja virkaehtosopimuksia alettiin neuvotella yksityisellä sektorilla jo vuoden 2021 lokakuussa. Neuvottelukierrokselle lähdettiin tällä kertaa monessakin mielessä epävarmuuden vallitessa.

Metsäteollisuudessa työnantajaliitto oli päättänyt lopettaa toimialakohtaisen työehtosopimus-toiminnan ja siirtyä kokonaan yrityskohtaisiin työehtosopimuksiin. Paperiliitto solmi monia menestyksekkäitä sopimuksia, mutta UPM:n kanssa ajaututtiin 112 päivää kestäneeseen lakkoon. Kyseessä oli periaatteellinen riita siitä, tuli-

siko yhdellä yrityksellä olla yksi vai useampia työehtosopimuksia; työnantajapuoli olisi halunnut myös pidentää työaikaa ilman korvausta.

Aiempien sopimuskierrosten päänavaajana tunnetussa teknologiateollisuudessa työnantajapuolen sopimustoiminta oli siirtynyt uuteen Teknologiateollisuuden työnantajat -yhdistykseen, joka ei edustanut työnantajia yhtä laajasti kuin aikaisempi sopijapuoli. Oli epäselvää, olisivatko uudet työehtosopimukset yleissitovia eli tulisiko niitä noudattaa myös niissä yrityksissä, jotka eivät ole työnantajaliiton jäseniä. Tämä pelko osoittautui enim-

mäkeen turhaksi, kun useimmat isot yritykset halusivat liittyä uuteen työnantajaliittoon.

Kunta-alalla palkansaajat olivat esittäneet suuria palkankorotusvaatimuksia jo ennen pandemiaa, ja nyt kasautuneiden paineiden osattiin odottaa purkautuvan. Kunnissa onkin ollut huhti- ja toukokuussa merkittäviä työtaisteluja, kun lakkossa ovat vuoron perään olleet eri ammattiryhmät – opettajatkin ensimmäistä kertaa sitten vuoden 1984. Myös akilaisia kuntasektorin työntekijöitä on tätä kirjoitettaessa toukokuun alussa osallistumassa viikon kestävään työnseisaukseen

palkankorotusten puolesta. Työrii-
taa on sovittelemassa erityinen so-
vittelulautakunta, joka toistaiseksi
on todennut, että osapuolet ovat
niin kaukana toisistaan, ettei sovinnolle ole edellytyksiä.

Myös kunta-alalla keskustellaan
sopimusjärjestelmän tulevaisuu-
desta. Sote-uudistuksen tullessa voi-
maan vuoden 2023 alusta tapahtuu
valtava liikkeen luovutus, kun lähes
200 000 työntekijää siirtyy uudelle
työnantajalle. Tällä kierroksella
keskustellaan, onko uusilla hyvin-
vointialueilla sama palkankorotus-
raami ja sama neuvottelupöytä kuin
kunta-alalla, vai eriytyvätkö nämä
toisistaan. Neuvottelupöydissä on
aina kyse vallasta, ja Akavan liittoja
edustavan JUKOn intresseissä on,
että kuntien ja hyvinvointialueiden
työehdoista ja palkankorotuksista
neuvotellaan yhden pääsopimuksen
alaisuudessa. Näin pystyttäisiin par-
haiten ajamaan akavalaisten jäsen-
ten etuja.

Palkankorotuksissa ei yleistä linjaa

Keskitettyjen sopimusratkaisujen la-
kattua kilpailukyky sopimuksen jäl-
keen palkankorotukset eri sopimus-
aloilla ovat noudatelleet käytäntöä,
jossa vientialat, pääasiassa tekno-
logiateollisuuden työntekijät, jotka
ovat järjestäytyneet Teollisuusliit-
toon, ovat määrittäneet niin sano-
tun yleisen palkankorotuslinjan,
jota muut alat ovat enemmän tai vä-
hemmän myötäilleet. Tällä kertaa
kuitenkaan tällaista yleistä linjaa ei
muodostunut, vaan palkankorotuk-
set eriytyivät henkilöstöryhmittäin
ja osin myös sopimusaloittain.

Vuoden 2022 palkankorotuk-
set ovat suuruudeltaan olleet tavan-

omaisesti 1,8–2,0 %. Niissä on näh-
tävissä seuraavanlaista hajontaa.
Yksityisen sektorin ylempien toimi-
henkilöiden eli käytännössä akava-
laisten sopimuksissa kaikkien työn-
tekijöiden palkkoja korotetaan
0,9 %:n yleiskorotuksella ja toinen
0,9 % on varattu työnantajan koh-
dentamiin palkankorotuksiin, jol-
loin kokonaiskorotusprosentti on
ollut 1,8 %.

Alempien toimihenkilöiden so-
pimuksissa kokonaiskorotus on ol-
lut tavanomaisesti 1,9 %, ja siitä
noin 2/3 eli 1,4–1,5 % on tyypilli-
sesti ollut yleiskorotusta. Myös esi-
merkiksi AKI-liittojen solmimassa
kristillisten järjestöjen työehtoso-
pimuksessa (KJTES), jonka piiriin
kuuluu sekä ylempiä että alempia
toimihenkilöitä, kokonaiskorotus
on 1,9 %, josta 1,4 %-yks. yleisko-
rotusta ja 0,5 %-yks. työnantaja-
erää. KJTES mahdollistaa useiden
yksityisen sektorin sopimusten ta-
paan myös sen, että palkankorotuk-
sista tehdään edellä mainitun sijasta
paikallinen sopimusratkaisu: neu-
votella voidaan palkankorotusten
suuruudesta, ajankohdasta ja koh-
dennuksesta.

Yksityisen sektorin työntekijöi-
den sopimuksissa kokonaiskorotus
on taas ollut 2,0 %, ja siitä tyypil-
lisesti 3/4 on ollut yleiskorotusta.
Esimerkiksi teknologiateollisuuden
työntekijöiden sopimuksessa yleis-
korotusprosentti oli 1,5 ja kemian-
teollisuuden sopimuksessa 1,6.

Kokonaiskorotus on ollut noin
2 % myös julkisella sektorilla val-
tion ja kirkon virka- ja työehtosopi-
muksissa. Näissä korotukset toteu-
tetaan 1.6.2022 alkaen kokonaan
yleiskorotuksena eli kaikkien palk-
koja korottavana. Kirkon yleisessä

palkkausjärjestelmässä 2,0 %:n
korotukset kohdennetaan perus-
palkkoihin (tehtäväkohtainen pal-
kanosa) ja lisäksi kokemuslisätau-
lukoita korotetaan merkittävästi,
mikä merkitsee palkankorotusten
osittaista kohdentamista. Kirkon
muissa palkkausjärjestelmissä
2,0 % korotukset toteutetaan koko-
naan yleiskorotuksena 1.6.2022 al-
kaen.

Yliopistojen sopimuksessa sopi-
musratkaisun kokonaiskustannus-
vaikutus on 2,0 %, mutta tästä on
0,1 % sovittu kohdennettavaksi per-
hevapaaudistuksesta (ks. jäljem-
pänä) koituihin kustannuksiin. Pal-
kankorotukset yliopistoissa ovat
siten 1,9 %. Tästä 1,45 % on yleis-
korotusta 1.6.2022 alkaen ja 0,45 %
työnantajaerää 1.12.2022 alkaen.

Neuvottelukierroksen sopimuk-
set ovat olleet pääasiassa kaksivuotisia,
mutta useimmissa on sovittu
ainoastaan ensimmäisen vuoden
palkoista. Koronapandemiasta joh-
tuneen elvytyksen vuoksi markki-
noille on tullut merkittävästi lisää
rahaa, ja sen vuoksi inflaatio alkoi
kasvaa eli hinnat alkoivat nousta
vuoden 2021 loppupuolella. Jo pel-
kästään tämän vuoksi vuoden 2023
talousennuste näytti sumuiselta niin
työnantajille kuin työntekijöille-
kin, mutta helmikuun lopussa alka-
nut Ukrainan sota teki ennusteista
entistäkin epävarmempia. Tämän
vuoksi lähes kaikilla sopimusaloilla
alkavat tulevana syksynä uudet neu-
vottelut vuoden 2023 palkankoro-
tuksista.

Perhevapaaudistus kantona kassessa

Eduskunta hyväksyi joulukuussa
perhevapaaudistuksen, joka tu-

lee voimaan 1.8.2022 alkaen. Uudistuksessa vanhat äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaat korvataan uusilla raskaus- ja vanhempainvapailla. Lapsen synnyttävä äiti saa ensinnäkin 40 arkipäivää sisältävän jakson raskausvapaata. Sen jälkeen lapsen molemmille vanhemmille on luvassa 160 arkipäivää sisältävä jakso vanhempainvapaata. Tästä määrästä 63 päivää on mahdollista siirtää lapsen toiselle vanhemmalle, mahdolliselle sopimukseen perustuvalla huoltajalle tai samassa taloudessa asuvalle puolisololle, joka ei ole lapsen vanhempi. Uudistuksessa lakisääteisten vapaiden määrät siis pitenevät ja samalla vapaan käyttöön oikeutettujen henkilöiden piiri laajenee.

Sopimusneuvottelujen kannalta olennainen kysymys on ollut, kuinka suuri osuus uusista raskaus- ja vanhempainvapaista olisi jatkossa palkallista. Palkallisten perhevapaiden määrä on vaihdellut merkittävästi eri sopimusaloilla. Esimerkiksi kunnissa, kirkossa ja valtiolla äitiysvapaasta on palkallista ollut 72 arkipäivää. Isyysvapaasta kunnissa on ollut palkallista 12 arkipäivää mutta valtiolla ja kirkossa vain kuusi. Kristillisten järjestöjen sopimuksessa palkallista äitiysvapaata on ollut kolme kuukautta (n. 78 arkipäivää), mutta isyysvapaa on ollut kokonaan palkaton.

Palkansaajajärjestöt ovat katsooneet, että jatkossa, kun ei ole enää erikseen äitiys- ja isyysvapaata, ei ole mahdollista maksaa äidille ja isälle enää eripituisia jaksoja palkkaa vanhempainvapaan ajalta. Aiemmin, kun äitiys- ja isyysvapaista oli säädetty erikseen laissa, tämä oli mahdollista, mutta jatkossa, kun on

olemassa vain yhdenlaista vanhempainvapaata vanhemman sukupuolesta riippumatta, eripituiset palkalliset jaksot samannimiseltä vapaalta ovat tasa-arvolain tarkoittamaa syrjintää. Myös tasa-arvovaltuutettu on ottanut vastaavan kannan.

JUKOn tavoitteet perhevapaiden palkallisuuden suhteen olivat seuraavat. Nykyinen äitiysvapaan 72 palkallista arkipäivää jaetaan siten, että 40 arkipäivää sijoitetaan raskausvapaaseen ja 32 arkipäivää vanhempainvapaaseen. Tällöin kumpikin vanhempi on oikeutettu 32 päivän palkalliseen vanhempainvapaaseen. Tämä olisi merkinnyt isille ja muille toisille vanhemmille 26 palkallisen perhevapaapäivän lisäystä kirkon ja valtion sopimuksissa ja 20 palkallisen päivän lisäystä kunta-alalla.

Työnantajat eivät sen sijaan jakaneeet palkansaajajärjestöjen ja tasa-

arvovaltuutetun näkemystä. Yksityisellä sektorilla ei – yliopistojen sopimusta lukuun ottamatta – ole tietyvästi tehty ainoatakaan sopimusta, jossa uusista perhevapaista olisi sovittu yhtään mitään. Käytännössä kaikissa yksityisen sektorin sopimuksissa työnantajat edellyttivät perhevapaa-asian neuvottelamista varsinaisten neuvottelujen jälkeen työryhmässä, jonka tulisi toteuttaa sopimusmuutokset ”kustannusneutraalisti”. Käytännössä tämä tarkoittaisi lähinnä vapaanimikkeiden muutosta ilman, että muutosta palkallisiin päiviin tulisi lainkaan. Esimerkiksi kristillisten järjestöjen sopimusaloilla nämä neuvottelut alkoivat toukokuussa.

Julkisella sektorilla työnantajien näkemykset olivat lähes yhtä tiukat. Esimerkiksi Kirkon työmarkkinailmoitus ilmoitti, ettei isien vapaita tulisi tasa-arvovaltuutetun lausunnosta huolimatta pidentää lainkaan. Helmikuun viimeisenä päivänä saavutettu valtion neuvottelutulos oli ensimmäinen, jossa perhevapaiden palkallisissa päivissä tapahtui muutosta – toisen vanhemman palkallinen vanhempainvapaa nousi kuudesta päivästä 18 päivään. Vastaava muutos tapahtui samalla viikolla myös kirkon sopimuksessa.

Tätä kirjoitettaessa yliopistojen työehtosopimus on toistaiseksi ainoa sopimus, jossa vanhempainvapaan palkallisuus ei riipu vanhemman sukupuolesta. Yliopistoissa kummallakin vanhemmalla on jatkossa oikeus 32 päivän palkalliseen vanhempainvapaaseen. Tämä on sekä tasa-arvolain että JUKOn tavoitteiden mukainen ratkaisu. Muilla sopimusaloilla työnantajat ovat ottaneet riskin joutua mak samaan tasa-arvolain määrittämää

**Vuoden
2022 palkan-
korotukset ovat
suuruudeltaan
olleet
tavanomaisesti
1,8–2,0 %.**

hyvitystä, jos tuomioistuimet katsovat työehtosopimuksen johtavan syrjintään siinä, että isän palkallinen vanhempainvapaa on lyhempi kuin äidin.

Uutena elementtinä sopimuksissa on myös vuosittainen viiden päivän omaishoitovapaa. Työntekijällä on jatkossa oikeus hoitaa vanhempansa, lastaan tai samassa taloudessa asuvaa muuta omaistaan, joka tarvitsee välitöntä läsnäoloa edellyttävää avustamista. Työntekijällä on näin ollen oikeus saada vapaata esimerkiksi hoitaakseen toisella puolella maata asuvan iäkään vanhempansa lääkärikäyntiä. Omaishoitovapaata voi myös käyttää saattohoitoon osallistumiseen. Vapaa on toistaiseksi palkaton.

Kirkon sopimuksen muita muutoksia

Kirkon sopimusaloilla saatiin sopimukseen kuitenkin monenlaisia muita hyviä uudistuksia. Vuoden 2020 alusta voimaan tullessa kokemus- ja suorituslisäuudistuksessa moni jäi kokemussisänsä kanssa takuupalkalle. Tämän havaittiin estävän työpaikan vaihtoa ja jottkut joutuivat ikävään tilanteeseen, kun uusi palkka oli kokemussisän pienentyessä aiempaa pienempi, vaikka vaativuusryhmä nousikin. Tätä pyrittiin uudessa sopimuksessa korjaamaan korottamalla kokemussisätaulukoida merkittävästi. Kymmenestä vuodesta saatavan kokemussisän vähimmäismäärää nostettiin vaativuusryhmästä riippuen n. 40–50 % ja 15 vuodesta saatavan n. 20–25 %.

Niille hengellisen työn viranhaltijoille, joita työnantaja edelleen pitää työajattomina, tulee vapaapäiväsäännöksiin täsmennyksiä.

Sopimus suosittaa jatkossa, että vapaapäivät olisivat kiinteitä, peräkkäisiä päiviä – nykyistä viikonloppuvapaakäytäntöä tietenkään unohtamatta. Toinen leirivapaa-päivä tulee jatkossa jo 4 vrk 12 h pituisesta leiristä, eli jo viiden ja kuuden päivän leireistä on mahdollista saada kaksi leirivapaata. Sopijapuolet myös laativat ohjeen vapaapäiväsunnittelusta seurakunnille.

Myös eräitä työnantajan tavoitteita on uudessa sopimuksessa. Jatkossa sellaisiin vakinaisiin virkasuhteisiin, joihin kelpoisuusvaatimuksena on työn ohessa suoritettava erikoistumiskoulutus, on mahdollista osoittaa enintään 5 %:n suuruinen epäpätevysalennus siksi ajaksi, kun koulutus on suoritamatta. Paikallisen sopimisen mahdollisuudet ovat jatkossa aiempaa suppeammat. Jatkossa on mahdollista sopia paikallisesti eräistä luottamusmiessopimuksen ja yhteistointasopimuksen määräyksistä sekä ottaa käyttöön hengellisen työn vi-

ranhaltijoiden moduulityöaika.

Ylimmän johdon palkkausjärjestelmä ja hengellisen työn viranhaltijoiden moduulityöaika ovat nyt vakinainen osa sopimusta. Ne eivät siis ole enää kokeiluja, ja erityisen hyvää kirkkoherrojen kannalta on se, että enää ei ole riskiä siihen, että palattaisiin vuonna 2014 noudatettuun vanhaan palkkausjärjestelmään ja palkkatasoon.

Tulevaisuuden näkymiä

Nyt solmitut virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa kaksi vuotta. Yksityisellä sektorilla neuvotellaan nyt kevätkesällä perhevapaaudistuksen toteuttamisesta. Sen jälkeen syksyllä alkavat neuvottelut vuoden 2023 palkankorotuksista. Vielä on mahdotonta sanoa, onko kyseessä pelkkä rahakierros vai irtisanotaanko nyt sovitut sopimukset päättymään ensimmäisen vuoden kohdalla, jolloin päästään neuvottelemaan myös muista työehdoista.

Sopimusjärjestelmän kannalta tämä neuvottelukierros oli kriittinen. Metsäalalla yrityskohtaiset ja liiketoimintayksikkökohtaiset sopimukset ovat tulevaisuutta. Luultavasti tätä kohti mennään myös ensin teknologia-alalla ja sitten mahdollisesti myös palvelualoilla. Kuitenkin myös toimialojen laajuisilla sopimuksilla on tulevaisuudessa merkitystä. Näin on etenkin julkisella sektorilla, jossa virka- ja työehtosopimustoiminta perustuu lakiin ja jossa kaikki työnantajat ovat sidottuja sopimukseen. Yksityisellä sektorilla sopimusten yleisittovuuden tulevaisuus on osittain kyseenalainen, mikäli yhä useammat (isot) yritykset haluavat jatkossa omia, yrityskohtaisia sopimuksia. ✕

**Perhevapaa-
uudistus kantona
kaskessa.**

MERJA LAAKSAMO
PÄÄTOIMITTAJA

Somen monet kasvot

Yhä useamman työntekijän työnkuvaan kuuluu tänä päivänä sosiaalinen media. Niin seurakunnissa kuin muissakin työyhteisöissä somenäkyvyys on tärkeää ja sitä mitataan erilaisilla mediaseurantasovelluksilla. Monissa työyhteisöissä pohditaan, kuinka paljon somessa on oltava, miten paljon työaikaa siihen voidaan käyttää ja kenen tehtävä se on.

Tässä lehdessä tutustutaan joihinkin tapoihin tehdä työtä sosiaalisen median keinoin. Kurkistetaan myös menneeseen aikaan, jolloin kaikki alkoi. **Markus Kartano** ja **Jan Ahonen** luovat katsauksen somen historiaan kirkon työssä: mitä kaikkea onkaan tapahtunut näiden vuosien aikana. Kirkko on toiminut eri tavoin verkossa jo neljällä vuosikymmenellä, vaikka varsinaiset kaikkien tuntemat somealustat ovatkin paljon nuorempia.

Kirkossa on töissä pappeja, joista on tullut tunnettuja somepersoonia. Eräs heistä on **@pastorimaikki**, joka päivittää Instagramiin tapahtumia työstään ja elämästään. Pastori **Mai-killa** eli **Marjut Mularilla** on tänä päivänä yli 4 600 seuraajaa ja hänen Instagram-tilistään on muodostunut eräänlainen someajan pappila. Ihmisillä on matala kynnyks ottaa yhteyttä somesta tuttuun pappiin ja näin Maikilla voi olla kymmenistä satoihin sielunhoidollisia keskusteluja viikoittain.

Tapiopappi taas toimii TikTokissa, jossa hänellä on yli 20 000 seuraajaa. TikTokiin tehdään lyhyitä videoita. Sovellus on erityisesti nuorten suosiossa. **Tapio Suontakanen** on TikTokissa mukana omalla persoonallaan ja näkee

sen hyväksi tavaksi toimia. Omalla persoonalla toimiessa pappia on helppo lähestyä myös TikTokissa.

Somea voi käyttää myös viestinnässä yhtenä osana työtään, kuten kanttori **Marjaana Turunen** tekee. Hän on muun muassa perustanut kuoroille somealustat, joiden kautta informaatio kulkee ja joissa tulevat suunnitelmat, harjoitukset ja ohjelmistot ovat kaikkien asianosaisten nähtävillä. Marjaana Turunen painottaa myös tiedottamisen ja mainonnan tärkeyttä. Hienosti valmisteltuihin tapahtumiin saadaan osallistujia somessa mainostamalla.

Verkkotyötä tehdään kirkossa monilla alustoilla, mutta miten työ saadaan tilastojen kautta näkyväksi? Tätä pohtii **Juha Itäleino** artikkelissaan. On tärkeää, että verkkotyö tulee tilastoissa näkyväksi ja saa jatkossakin resursseja. Verkkotyön tilastointi ei ole kuitenkaan aivan yksinkertaista, sillä lähes jokaisella somealustalla on oma tapansa ilmoittaa osallistujamääriä.

Muista jutuista mainittakoon **Saara-Marian Jurvan** kirjoittama Rope Kojosen haastattelu. Kojonen on kirjoittanut kirjan luomisen ja evoluution suhteesta. Hän toivoo, että kirja voisi auttaa kristittyjä miettimään, miten kristilliset perustotuudet, kuten se, että Jumala on Luoja, suhteutuvat tieteeseen.

Hanna Vanonen kirjoittaa Suomen Piplia-seuran hankkeesta, jonka tähtäimessä on vuosi 2028 ja Vanhan testamentin tuominen uutena käännöksenä mobiilikäyttäjien saataville.

Aurinkoista kesää ja virkistävää lomaa lehdessä lukijoille! ✕

Kirkon juhlat #yhdessä2023 nuotit ja stemmäänitteet saatavilla!

TAMPEREELLA VIETETÄÄN toukokuussa 2023 uutta tapahtumaan Kirkon juhlat #yhdessä2023. Tapahtuman tilausteosten nuotit ovat ostettavissa Suomen Kirkkomusiikkiliiton nettikaupasta <https://skml.fi/tuote-osasto/kirkon-juhlat-yhdessa2023/>. Tilausteosten stemmäänitteet ovat myös valmistuneet. Linkin näihin

stemmäänitteisiin voi kysyä Suomen Kirkkomusiikkiliitosta **Kalle Kivelältä** (etunimi.sukunimi@sklm.fi).

Nyt kuorot harjoittelemaan yhdessä ja kuorolaiset myös itseksensä Kirkon juhlat #yhdessä2023 -tilausteoksia, jotta yhdessä laulaminen on mukavaa toukokuussa 2023 Tampereella!

URKUSAFARI 2022

Arvoisat kanttorit, urkurit, urkujen omistajat tai haltijat

VUONNA 2015 KOKKOLANSEUDUN URKUSEURA järjesti ensimmäistä kertaa Urkusafarin yhteistyössä eri seurakuntien kanssa ympäri Suomen. Tarkoituksena on ollut saada niin monet urut kuin mahdollista soimaan yhden viikonlopun tai viikon aikana. Haluamme herättää kiinnostusta urkumusiikkia kohtaan järjestämällä yhdessä erilaisia urkutapahtumia. Urkusafari on saanut runsaasti mediajulkisuutta vuosien aikana, muun muassa lehdissä ja jopa MTV3:n ”Kymmenen uutisissa”.

Tänä vuonna Kokkolanseudun Urkuseura yhdessä Organum-seuran kanssa haluaa haastaa kaikki Suomen seurakunnat ja ne urkujen omistajat, jotka tavoitetaan, mukaan Urkusafariin 2022. Urkusafari toteutetaan 2.–11.9.2022 Safariin voi osallistua järjestämällä urkukonsertin, urkumessun, urkuesittelyn, urkuretken tai jotain muuta urkuteemaista tapahtumaa.

Kukin tapahtumajärjestäjä vastaa itse tilaisuudestaan, mutta toivomme, että ilmoitatte tilaisuudestanne Kokkolanseudun Urkuseuran sähköpostiosoitteeseen urkuseura@gmail.com. Näin voimme seurata, kuinka laajalle Urkusafari yltää! Tulevan Urkusafarin tilaisuuksia varten on olemassa julistepohja ja logo, jonka saatte ilmaiseksi vastauksena, kun ilmoitatte tilaisuudestanne sähköpostitse. Jokainen tapahtumajärjestäjä voi muokata julistepohjaa ja käyttää logoa urkusafaritapahtuman markkinointia varten.

Toivomme onnea ja menestystä kaikille urkutilaisuuksiin suunnittelussa!

Urkusafariterveisin,

Hannes Uunila
Puheenjohtaja
Kokkolanseudun Urkuseura

Maija Lehtonen
Puheenjohtaja
Organum-seura

KANTTORI-URKURILIITON STIPENDIT JAOSSA

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITOLLA on stipendiraasto, joka on perustettu liiton 75-vuotisjuhlien yhteydessä vuonna 1982. Stipendejä voidaan myöntää liiton jäsenille liiton toimialaan liittyvään tutkimus- ja opiskelutoimintaan sekä opintomatkoihin, seminaareihin ja symposiumeihin.

Stipendihakemukset osoitetaan hallitukselle. Hakulomake löytyy Kanttori-urkuriiton verkkosivuilta. Mahdolliset liitteet voit toimittaa osoitteella toimisto@akiliitot.fi. Stipendien haku aika päättyy **15.8.2022**. Hallitus käsittelee stipendianomuksia elokuun kokouksessaan hakuajan päättymisen jälkeen. Hallitus päättää hakemusten perusteella stipendien saajista.

Hakemuksesta on käytävä ilmi stipendin käyttötarkoitus, anottava summa, muut samaan tarkoitukseen anottut/saadut apurahat sekä pankkiyhteys, johon mahdollinen stipendi maksetaan.

Samalle henkilölle stipendi voidaan myöntää kuuden täyden vuoden välein. Tämä tarkoittaa, että vuonna 2022 stipendin voi saada, jos ei ole saanut stipendiä vuoden 2015 jälkeen.

SKUL-jäsentapaaminen Lahden Kansainvälisellä Urkuviikolla ke 10.8.2022!

TERVETULOA MUKAAN juhlimaan yhdessä 50 vuotta täyttävää Lahden Kansainvälistä urkuviikkoa! Suomen Kanttori-urkuriliitto järjestää perinteisen jäsentapaamisen Lahdessa Ristinkirkossa keskiviikkona **10.8.2022**.

Päivän ohjelma

klo 13.00 Luentokonsertti (*Guy Bouvet*) Ristinkirkossa aiheena Hispanic music (including colonies)

klo 13.15 Kahvit kirkon kahviossa ja jäsentapaaminen kirkon auditoriossa. Jäsentapaamisen yhteydessä julkistetaan vuoden kanttori 2022.

Omatoiminen ruokailu kaupungilla

klo 19 Ristinkirkossa Urkumaraton, johon SKUL tarjoaa jäsenilleen liput. Urkumaratonissa esiintyvät: *Olivier Lattry* (Ranska), *Hans-Ola Ericsson* (Ruotsi), *Guy Bouvet* (Sveitsi) ja *Shin-Young Lee* (Korea/Ranska). Urkumaratonin juontaa *Kare Eskola*.

SKUL tarjoaa jäsenilleen ke 10.8. kahvit, tapaamisen ja illan Urkumaratoniin lipun. Urkuviikkojen koko ohjelma löytyy netistä <https://www.lahtiorgan.fi/>

Ilmoittautuminen jäsentapaamiseen SKUL:n nettisivujen kautta viimeistään **3.8.2022**.

KANTTORITREFFIT KOKKOLASSA 1.–3.9.2022

VIIME SYKSYNÄ Pohjoismaisen Kirkkomusiikkisymposiumin muuttuessa livetapahtumasta verkko-tapahtumaksi tuli jälleen ilmi suuri yhdessäolon tarve. Pitkään aikaan ei ole päästy kokoontumaan, kanttoripäiviäkään ei ole aivan lähivuosina tulossa ja yhdessäoloa kaivataan!

Ajatus kanttorien yhteisestä kokoontumisesta jäi kytämän ja viimein syntyi idea: KANTTORITREFFIT! Treffit alkavat torstaina iltapäivällä ja päättyvät lauantai-iltana. Treffien suunnittelussa on erityisesti otettu huomioon se, että yhdessäololle jää aikaa. Ohjelma on pääpiirteissään seuraava:

Torstai 1.9.

Gregoriaaninen laulu / rukouslaulu, demonstraatioluento, Kaarlelan kirkko, *Hilkka-Liisa Vuori*

Viikkomessu, Kokkolan kirkko
Tutustuminen historiallisiin Normann-urkuihin, Marian kappeli

Perjantai 2.9.

Ohjelmistopracticum: Ranskalainen romantiikka, käyttömusiikkia messuihin ja toimituksiin, Kokkolan

kirkko, *Santeri Siimes*
Urkuimprovisaation demonstraatioluento, Kokkolan kirkko, *Matti Pohjoisaho* ja *Teemu Suominen*
Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin konsertti, Snellman-sali, erillinen pääsymaksu
Illanvietto, erillinen osallistumismaksu

Lauantai 3.9.

Laudes, Kaarlelan kirkko
Keski-aikapäivät ja keskiaikainen ateria, Kaarlelan Kirkonmäki ja seurakuntakoti
ja/tai
Omakustanteinen vesibussiretki Tankarin majakkasaarelle (shop. visitkokkola.fi)

Kanttoritreffien osallistumismaksu 160 € sisältää torstain ja perjantain luennot ja urkuihin tutustumisen sekä päivällisen torstaina. Muut ruokailut ovat omakustanteisia. Keski-aikapäiville ei ole pääsymaksua.

Majoittuminen Keski-Pohjanmaan kansanopistolla Kälvillä maksaa 35 €/yö/hlö (jaetussa 2 hh) ja 50 €/yö (1 hh). 1hh on rajoitettu

määrä. Hinnat sisältävät liinavaatteet ja aamupalan. Muita majoitusvaihtoehtoja Kokkolan hotelleissa.

Tarkempi ohjelma kellonaikoinen ja ilmoittautumis- ja varausohjeiden julkaistaan piakkoin.

Kanttoritreffataan!

Keski-Pohjanmaan kansanopisto, Keski-Pohjanmaan Kanttorit ry, Kokkolanseudun Urkuseura ry ja Kokkolan seurakuntayhtymän seurakunnat

Lisätietoa: urkuseura@gmail.com

JANNE KERÄNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA
janne.keranen@suomenlahetykseura@gmail.com

Suorituslisä piirtopöydälle?

Kevään aikana olen käynyt lukuisia keskusteluja asioista, jotka palkkukseen ja virkasuhteen ehtoihin liittyen hiertävät seurakunnissa työskentelevää papistoa. Eräs teema nousee esille lähes poikkeuksetta: suorituslisäjärjestelmä aiheuttaa työpaikoilla turhautumista ja jopa ärtymistä.

Suorituslisäjärjestelmä luotiin korjaamaan sitä työpaikoilla koettua ongelmaa, että samassa asemassa olevat työntekijät saavat aina samansuuruisia palkkaa riippumatta siitä, miten he työssään suoriutuvat tai saavatko he työssään aikaan paljon vai vähän. Pelkkään kokemusliisään perustuva palkitseminen tarkoittaa, että ainoa tapa saada korkeampaa palkkaa on olla työssä pitkään - työn laadulla ei ole merkitystä. Virkaiältä nuoret työntekijät eivät voi tehdä palkkansa korottamiseksi mitään muuta kuin odottaa - kaikki kokemusliisät saanut ei voi tehdä enää sitäkään.

Suorituslisäjärjestelmässä koetaan kuitenkin olevan useita ongelmia. Monet kertovat, että työpaikoilla on ollut vaikea määrittää jopa sitä, mitä pitäisi mitata, jotta suoriutumisesta voitaisiin palkita. On hyvä kysymys, miten suoriutumista voi yhteismitallisesti arvioida täysin erilaista työtä tekevien työntekijöiden kesken. Jos selkeitä, läpinäkyviä ja yhdenvertaisia kritee-

reitä ei ole, syntyy epäoikeudenmukaisuuden kokemus.

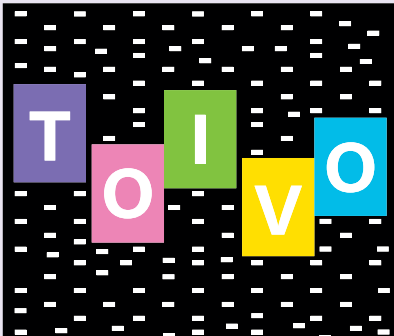
Jos suorituslisä päädytään antamaan vuorovuosin kaikille - käytäntö on vastoin virkaehtosopimusta - päädytään ehkä yhdenvertaiseen lopputulokseen. Kuitenkin silloin menetetään suoritusliisän varsinainen tarkoitus; kannustaa ja palkita hyvin tehdystä työstä. Näyttää siltä, että suoritusliisän tarkoitus on monin paikoin hautautunut toteutuksen vaikeuksista aiheutuneisiin hankaluuksiin.

Jos nykyinen suorituslisäjärjestelmä ei toimi, millä tavoin sitä pitäisi muuttaa?

Suoritusliisä on neuvoteltu osaksi kirkon palkkajärjestelmän kokonaisuutta, eikä sen muuttaminen ollut esillä alkuvuodesta käydyissä virkaehtosopimusneuvotteluissa. Neuvot-

telutavoitteita kootaan ja pohditaan liitoissa kuitenkin kaiken aikaa. Siksi ajattelen, että suorituslisäjärjestelmän tarkoituksesta ja toteutuksesta olisi hyvä käydä työpaikoilla keskustelua.

Onko työpaikoilla edelleen sellaisia ongelmia, joita suoritusliisällä haluttiin ratkaista? Onko yhä toiveena, että hyvästä suoriutumisesta ja tuloksettaasta työstä palkitaan palkkankorotuksella? Jos nykyinen suoritusliisäjärjestelmä ei toimi, millä tavoin sitä pitäisi muuttaa? Jos työnantaja palkitsee työsuorituksesta, mitä tällaiselta palkitsemisjärjestelmästä halutaan - ja mitä siltä ei haluta? ✘

PAPISTON PÄIVÄT

**TERVETULOA PAPISTON PÄIVILLE
SEINÄJOEN FRAMILLE 12.–13.10.2022.**

Messu toteutetaan Lakeuden ristin kirkossa.

Päivien teemana on Toivo. Ohjelmassa käsitellään ympäristöön, papin identiteettiin ja työnkuvan muuttumiseen liittyviä aiheita. Tutustu ohjelmaan ja tule mukaan valtakunnallisesti suurimpaan papistolle suunnattuun koulutus- ja neuvottelutapahtumaan.

Papiston päivien työryhmä

Ohjelma löytyy verkkosivuilta www.pappisliitto.fi.
Ilmoittaudu mukaan!

Turun urkujuhlat 2022

TURUN URKUJUHLAT järjestetään heinäkuun lopussa 2022. Festivaalilla kuullaan niin vanhaa kuin uusinta uutta urkumusiikkia. **Tuuli Lempan** ja **Tomi Satomaan** konsertissa Martinkirkossa kuullaan **Olli Kortekankaan** ja **Ulf Långbackan** teosten kantaesitykset harvinaiselle piano-urut-kokoonpanolle. Harvinaisempaa kokoonpanoa edustaa myös tuubataituri **Harri Lidslen** ja **Anna-Maija Virtasen** konsertti Mikaelinkirkossa.

Urkujuhlilla kuullaan kolmea maineikasta ulkomaista esiintyjää. Nancy'n katedraalin ja legendaarisen Pariisin Notre Dame -kirkon urkuri **Johann Vexo** soittaa konsertin Tuomiokirkossa, ja **Matthias Havinga**, vuoden 2009 Kotkan urkukilpailun voittaja, Amsterdamin Sweelinck-konservatorion professori, soittaa konsertin Naantalissa kirkossa. Tuomiokirkon "Hansakaupunkien musiikkia" -sarjassa soittaa tuttu Suomen kävijä **Kristel Aer**, jonka kotikaupunki on Hansakaupunki Tallinna.

Tuomiokirkon päiväkonserttien teemana on "Hansakaupunkien musiikki". Varakkaiden Hansakaupunkien kirkkoihin rakennettiin upeita urkuja ja urkumusiikki kukoisti kaupungeissa. Turku ei ollut Hansakaupunki, mutta se oli 1600-luvulla Ruotsin valtakunnan suurimpia kaupunkeja ja Suomen merkittävin kauppakaupunki ja 1727 Tuomiokirkkoon rakennettiin Ruotsin valtakunnan suurimmat urut. Konserttisarjassa soittavat Kristel Aerin lisäksi nuoren polven taitajat **Maiju Laurila**, **Anni Nousiainen** ja **Sini Huopaniemi**.

Lisäksi Urkujuhlilla järjestetään urkukurssi, jonka opettajana toimii **Matthias Havinga**.

Tiistai 26.7. klo 20.00. Tuomiokirkko. *Johann Vexo*, Ranska
Keskiviikko 27.7.19.00. Martinkirkko. *Tomi Satomaa*, urut ja *Tuuli Lempa*, piano, Turku
Torstai 28.7. klo 19.00. Naantalissa kirkko. *Matthias Havinga*, Alankomaat

Sunnuntai 31.7. klo 19.00. Mikaelinkirkko. *Harri Lidsle*, tuuba ja *Anna-Maija Virtanen*, urut, Lahti

Turun Tuomiokirkon päivämusiikit klo 13.00

Maanantai 25.7. *Maiju Laurila*, Turku
Tiistai 26.7. *Kristel Aer*, Viro
Torstai 28.7. *Anni Nousiainen*, Helsinki
Perjantai 29.7. *Sini Huopaniemi*, Helsinki

Mestarikurssi

1.8.–2.8. Naantalissa kirkko. *Matthias Havinga*

Konsertteihin vapaa pääsy, ohjelma 10 €, paitsi Tuomiokirkon päivämusiikit: pääsylippu 10 € sisältäen ohjelman.

Yhteistyössä Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän, Naantalissa seurakunnan, Martinseurakunnan ja Mikaelinseurakunnan kanssa.

www.turunurkujuhlat.fi

www.facebook.com/turunurkujuhlat

Saako nuoren puhelimen takavarikoida rippileirillä?

TOIMISTOLTA TIEDUSTELLAAN tasaisin väliajoin ja varsinkin näin kesän kynnyksellä, onko seurakunnan työntekijällä oikeutta takavarikoida leirille osallistuvien nuorten puhelimia leirin ajaksi tai vaikkapa vain opetustuntien ajaksi.

Kysymys toistuu joka kevät ja liikkeellä tuntuu olevan paljon myös väärää tietoa. Vastaus on kuitenkin varsin yksiselitteinen: seurakunnan viranhaltijalla tai työntekijällä ei ole oikeutta takavarikoida osallistujien puhelimia tai muuta omaisuutta.

Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Koska kirkko on julkinen toimija, olisi henkilökohtaisten tavaroiden takavarikointi leirillä julkisen vallan puuttumista ihmisten perusoikeuksiin, tässä tapauksessa omaisuuden suojaan. Jotta se olisi sallittua, tulisi lainsäädännöstä löytyä tällaisen menettelyn salliva säännös. Kirkkolaissa ei kuitenkaan ole annettu viranhaltijoille oikeutta ottaa pois leiriläisten puhelimia tai muitakaan henkilökohtaisia tavaroita. Tässä suhteessa rippikoulun opettajien oikeudet ovat vähäisemmät kuin koulun opettajien,

koska perusopetuslain säännöksen perusteella koulun opettajilla on tietyissä tilanteissa oikeus takavarikoida esine, jolla oppilas häiritsee opetusta.

Joskus ”kännykkättömyydestä” tehdään ennen leiriä sopimus, jossa nuori tai vanhempansa antavat suostumuksen siihen, että puhelinta ei tuoda leirille. Samoin on mahdollista, että sovitaan oppituntien aikaisesta kännykkäparkista. Kumpikin järjestely perustuu vapaaehtoisuudelle. Jos siis nuori kieltäytyykin noudattamasta sovittua, työntekijä ei silti saa takavarikoida puhelinta sopimukseen vedoten. Takavarikkoon oikeuttaisi vain laintasoinen säännös, jollaista ei siis ole olemassa. Jos sovitusta ei pidetä kiinni, seurakunnan työntekijöiden oikeudeksi jää lähinnä keskeyttää leiri kyseisen nuoren osalta.

Jos seurakunnassa on noudatettu lainvastaista käytäntöä puhelinten takavarikoinnista, asia on syytä ottaa puheeksi ja korjata ennen tulevan kesän leirejä.

Maarit Engström
Lakimies, AKI-liitot

Lähetä oma kysymyksesi osoitteeseen edunvalvontaa@akiliitot.fi.

Jumalallisia sananselityksiä

ALAKOULUN USKONTOTUNNEILTA jäi mieleen kertomus Mooseksesta ja palavasta pensaasta. Jumala ilmaisi siinä nimensä salaperäisesti, näin myöhemmin ajateltuna suorastaan eksistentiaalifilosofisesti: *"Minä olen se joka olen"* (hepreaksi suunnilleen **Jahve**). Hieman hämmäntävää oli, että tätä nimeä ei Jumalasta puhuttaessa kuitenkaan käytetty, vaikka tämä *"Minä olen"* nimenomaisesti niin näytti määrävään. Paljon myöhemmin tajusin, että kun kristinuskon meille ja muille rantautui, vanhat uskontoon liittyvät sanat saivat kelvata, vaikka ne olivatkin syntyneet ja kehittyneet tarkoittamaan muuta. Vähitellen sanat saivat uuden sisällön, mutta jotain vanhaakin saattoi jäädä jäljelle. Kuinkahan paljon eri kielten jumalasanalan alkuperäinen sisältö yhä vaikuttaa kielten puhujien kuvaan Jumalasta?

Mitkä ovat suomen ja suomensukuisten kielten **jumala**-sanalan alkujuuret? Niiden selvitystyöhön lähteneet ovat useimmiten löytäneet itsensä muinaisen Intian seutuilta. Sanskrittiin *dyuman* on tarkoittanut taivaallista, loistavaa, kirkasta. Tästä lyhentynyt *juma* on ollut käytössä, kun on haluttu rinnastaa mikä tahansa hahmo taivaalliseen säteilyyn: *juma* Krishna, *juma* Indra. On mahdollista, että lopputavu *-la* on peräisin sulautuma yhdyssanasta: *juma-ylä*, ylijumala.

Siinä missä esim. vanhan liiton juutalaiset ovat Jumalasta puhuttaessa nähneet sotajoukkojen johtajan (*Herra Sebaot*) tai Kaikkivaltiaan (*El Shaddai*), omat esi-isämme ovat siis nähneet taivaallisen kirkkauden.

Taivas ja Jumala tuntuvat suorastaan sekoittuvan balttilaisissa kielissä: jumala on latviassa **dievs**, liettuassa **dievas**, näiden edeltäjässä kantabaltissa **deivas**. Olisi helppoa ajatella, että suomen taivas olisi lainattu noin läheisiltä naapureilta, vaikka merkitys vähän toinen onkin. Yhtä todennäköinen polku lähtee kuitenkin paljon kauempaa, muinaisesta Intiasta (*devá*, "taivaallinen, jumalallinen").

God, Gott, Gud... meille tutuimpien kielten nimitys jumalalle näyttää itsestään selvältä ja omaan jumalakuvaamme sopivalta. *God* ja *good* – näidenhän täytyy olla sama sana! Harmin paikka, näin ei ole. Molemmat juontuvat muinaissaksasta, mutta *good* sanasta *gōda*, "sopiva", *God* sanasta *guthan*, jonka alkuperälle on kaksi oletusta: "kutsua, vedota"

(engl. *invoke*) tai "kaataa (juoma)" (engl. *pour*). Ve-toamisen tajuua, kun ajattelee Jumalaa rukouksen kohteena, mutta jälkimmäinen tuntuu oudolta. "Maljan kaataminen", johon sana viittaa, viitannee joko hautausmenoihin tai uhritoimituksiin. Millä logiikalla siitä päästään Jumalaan?

Joskus sanan alkumerkitys on hyvin kaukana nykyisestä, ja jos vaihtoehtoja on, kiusaus valita parhaiten omiin mieltymyksiin tai omaan järkeen sopiva on suuri. Harmittavan usein paras vastaus on: ei voi tietää.

Monissa kielissä Jumalaa puhutellaan isänä, mutta unkarissa myös Jumalaa tarkoittavaa sana on alun perin tarkoittanut isää: **Isten**.

Romaanisten kielten **Dio, Dieu, Dios** ym. pohjana on latinan **Deus**. *Deus* on merkitykseltään sukua suomen kielen jumalalle: sen juurilta löytyy muinaisindoeurooppalainen *deiwoš*, "taivaallinen, loistava". Samaa juurta on antiikin Kreikan taivaan ylijumala *Zeus*. Kummallista kyllä, *Deus* ja kreikan **Theos** eivät sanoina ole minkäänlaista sukua keskenään. Sivupolkuja pitkin ja äännemuunnosten kautta *Theos* on tosin lainannut itseään joihinkin latinan sanoihin, esim. *festus*, "juhlallinen". Harva tullee ajatelleeksi kesän festareilla, että sanan takana lymyilee kreikkalainen jumala.

Lähes kaikkien slaavilaisten kielten jumala on suunnilleen muotoa **Bog**. Yleisin selitys sanan alkuperäksi on lähes samanlainen muinaisslaavilainen sana, jonka merkitys on "rikas, yltäkyläinen". Nykyvenäjässäkin rikas on *bogatyi/bogata*, joka taas suomeksi on vääntäytynyt muotoon *pohatta*. Voisiko idän kirkon viehtymys kultakoristuksiin ja prameuteen johtua ainakin vähän sanojen *Bog* ja *bogatyj* samankaltaisuudesta, olipa näillä sitten etymologista yhteyttä tai ei?

Hepreankieliset jumalasanat ovat Vanhan testamentin opiskelijoille tuttuja, esim. **El, Eloah** ja tämän monikkomuoto **Elohim**. Samaa juurta on arabian **Allah**, jonka vanhemmasta muodosta *al-ilah* yhteyden huomaa jo selvästi. Sanan takaa löytyy kanaanilainen *El*-jumala, mutta tämän tarkempaa selitystä ei ole löydetty.

Ismo Savimäki

Kanttori, Hämeenlinna-Vanajan seurakunta

MINNA RAASSINA

AKIN JA KANTTORI-URKURILIITON PUHEENJOHTAJA

minna.raassina@devl.fi

Pääsiäismietteitä

Jonakin hiljaisen viikon päivänä huomasin, että Putiainen oli taas pitkästä aikaa tavoitellut. Silloin tällöin juttelemme puhelimessa. Nykyään hänellä olisi aikaa ja tahtoa vaihtaa useamminkin ajatuksia sydämenasiastaan kirkkomusiikista ja muustakin maan ja taivaan välillä. Minä vain olen onnistunut ohjelmoimaan itseni niin, että juttelu-aika tahtoo olla kortilla.

Putiainen ei välttämättä ole kaikille tämän lehden lukijoille entuudestaan tuttu. Kanttori, Tir. Sankt. Sulo Efraim Putiainen lienee alun perin tullut yleisemmin tunnetuksi Kirkkomusiikki-lehdessä julkaistuista pakinoistaan. Kirjoituksissaan tirehtööri on käsitellyt seurakuntaelämän ja kirkkomusiikin ilmiöitä terävästi mutta useimmiten lempeä hymynkare suupielessään. Hän on vakuuttunut musiikin elämää kannattelevasta voimasta ja on mm. kertonut kokemuksistaan muistisairaiden lauluhetkistä.

Pääsiäisenä ja pääsiäisen alla kirkkomusiikista oli taas tarjolla runsaasti mm. korkeatasoisista passioesityksistä musiikinäytelmiin, monenlaisiin messuihin ja erilaisiin tallenteisiin. Eri-ikäiset ja taitotasoltaan erilaiset ryhmät, soittajat ja laulajat pääsivät seurakunnissa palvelutehtäviin. Musiikin runsaus oli esillä myös lehtien palstoilla ja muussa mediassa, syystäkin. Suomen kirkkomuusikot ovat koulutetum-

pia kuin koskaan. Pienilläkin paikkakunnilla saadaan aikaan korkeatasoisia toteutuksia. Muiden tilaisuuksien kävijämäärät laskevat, mutta musiikkitilaisuuksiin tulijoita vielä riittää.

Omassa seurakunnassamme erääseen pääsiäisnäytelmään tehtiin tänä vuonna jonkin verran muutoksia. Aiemmin kanttori oli lähinnä säestänyt yhteislaulut ja muu musiikki soitettiin tallenteilta. Joistakin tottuneen tekijäporukan ensikommenteista huolimatta jätettiin tällä kertaa nauhoitteet kokonaan pois ja näytelmän musiikki toteutettiin kahden kanttorin voimin soittaen ja laulaen. Käytössä oli pianon ja lauluäänien lisäksi viulu ja harmonikka. Musiikki sai runsaasti kiitosta yleisöltä. Loppupalaverissa kukaan ei nauhoja enää kaipailut. Sen sijaan varmisteltiin, saisiko näytelmään ensikin vuonna kaksi kanttoria.

Pitkänäperjantaina alkoi kohdallani neljän vuoden välein toteutuva pääsiäisvapaa. Päätin soittaa Putiaiselle. Hiljaisena lauantaina en vielä tätä tavoittanut, mutta pääsiäissunnuntaina onnisti. Putiainen oli seurannut Lautta-saaren kirkon uudelleenkäyttönottomessua televisiosta niin kuin minäkin. Kiittelimme monenlaisen musiikin runsautta ja tekijöistä välittyntä iloa. Hienoa, että suuressa juhlassa oli ymmärretty resursoida juuri musiikkiin. Sekös, jos mikä, tekee juhlasta juhlan! ✕

Muiden tilaisuuksien
kävijämäärät
laskevat, mutta
musiikkitilaisuuksiin
tulijoita vielä riittää.

EVANKELIS-LUTERILAISET SEURAKUNNAT tarvitsevat ehdolle osaavia päättäjiä syksyn seurakuntavaaleihin

Syksyn seurakuntavaaleissa valittavat luottamushenkilöt ohjaavat miljardin euron kirkkolaivaa. Karsitaanko seinistä vai henkilöstöstä, paljonko apua ohjataan kriisityöhön, entä millainen kirkolliskokous valitaan. Nyt ehdokkaaksi asettuvat mahdollistavat oman näköisen ehdokkaan löytämisen syksyllä äänestävälle.

KIRKON ASEMA yhteiskunnallisena ja paikallisena toimijana on yhä merkittävä. Kirkon näkemyksistä ja niiden muutoksista uutisoidaan. Kirkon miljardin euron toimintamenot ja jokaiseen kuntaan ulottuva palveluverkosto on mihin tahansa kolmannen sektorin toimijaan verrattuna huomattava.

Kriisiajat ovat tuoneet julki seurakuntien kyvyn käyttää resurssejaan tehokkaasti ja koordinoitusti. Seurakuntien paikallisverkostot ja asiantuntemus mahdollistavat korona-ajan naapuriavun. Seurakunnat ovat eturintamassa auttamassa Ukrainasta paenneita.

Petteri Äijö toimii seurakuntaneuvoston jäsenenä Helsingin Paavalin seurakunnassa. Hän kertoo, että on saanut neuvoston jäsenenä vaikuttaa siihen, miten seurakunta kohtaa kaupunkilaisen arjessa.

Valtuustokauden aikana on avattu Paavalin kirkon ovia kaupunkilaisten hiljentymistä varten, tuotu kirkkoa arjen keskelle Redin ja Triplan kauppakeskuksissa sekä otettu nuoria mukaan seurakunnan päätöksentekoon.

”Näen merkittävänä, että kirkko pystyy vastaamaan nykyajan kaupunkilaisen tarpeisiin”, Äijö sanoo.

Seurakuntavaalit järjestetään tänä syksynä. Seurakuntien päättäjät käyttävät valtaa vaaleilla va-

lituissa kirkkovaltuustoissa ja valtuustojen valitsemisessa seurakuntaneuvostoissa. Seurakuntayhtymissä äänestetään kaksissa vaaleissa: alue seurakunnan seurakuntaneuvoston sekä seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuusto vaalissa.

Kuin kuntavaalit, maakuntavaalit ja eduskuntavaalit samalla lipukkeella

Nyt valittavat luottamushenkilöt käyttävät päätösvaltaa lähiseurakunnassa, mutta vaikuttavat välillisesti myös valtakunnan tason asioissa. Luottamushenkilöt valitsevat hiippakuntavaltuustot ja kirkolliskokouksen. Korkeampi äänestysaktiivisuus takaa paitsi edustavamman paikallishallinnon myös edustavamman kirkolliskokouksen. Vaali on myös valtakunnallisesti merkittävä.

Seurakuntavaaleissa on siis tarjolla vaikuttamisen paikka. Valtuustokausi tarjonnee taloudellisia ja toiminnallisia valintoja. Useimmat seurakunnat joutuvat linjaamaan siitä, kuinka supistuvan talouden kanssa tullaan toimeen. Tullaan siis ydinasioiden ja arvovalintojen äärelle.

Neuvoston jäsen voi vaikuttaa myös valtakunnallisesti, vaikka ei pyrkisikään syvemmälle kirkollispolitiikkaan. Äijö teki yhdessä toisen

Paavalin seurakuntaneuvoston jäsenen kanssa aloitteen, joka sallisi kirkollisen vihkimisen myös pareille, joista vain toinen kuuluu kirkkoon. Aloite on edennyt kirkolliskokouksen käsittelyyn.

Osaaja katsoo tulevaisuuteen

Mihin toivoisit lähiseurakuntasi panostavan? Lapsityöhön, iltapäiväkerhoihin, diakoniaan ja yhteiskunnalliseen työhön vaiko kenties ikäihmisten tukemiseen.

Syksyllä valittavat luottamushenkilöt päättävät budjetista, rekrytoinneista, strategiasta, työalojen linjauksista, tilojen käytöstä ja kehittämisestä. Tärkeää olisikin, että vaalilla valittaisiin mahdollisimman edustava joukko päättäjiä ja että valittavien joukosta löytyisi osaajia, jotka uskaltavat katsoa tulevaisuuteen.

Äijö kannustaa lähtemään ehdokkaaksi seurakuntavaaleihin matalla kynnyksellä. Neuvostossa toimimista ei ole tarvinnut jännittää. Seurakuntaneuvostossa työskentely on tutustuttanut uusiin ihmisiin ja perehdyttänyt siellä käsitelyihin asioihin.

”Seurakuntaneuvostossa tarvitaan tavallisia ihmisiä, jotka tietävät, miten kirkko heidän arjessaan näkyy.”

ILARI HUHTASALO

Petteri Äijö toimii seurakuntaneuvoston jäsenenä Helsingin Paavalin seurakunnassa. Hän kertoo, että on saanut neuvoston jäsenenä vaikuttaa siihen, miten seurakunta kohtaa kaupunkilaisen arjessa.

Oman valitsijahdistyksen löytämisessä auttavat istuvat valtuutetut

Ehdokkaaksi pääsee joko olemassa olevan valitsijahdistyksen kautta tai perustamalla oman. Valitsijahdistyksen perustamiseksi tarvitaan kymmenen äänioikeutettua seurakunnan jäsentä. Alkuun pääsee esimerkiksi ottamalla yhteyttä johonkin lähiseurakunnan nykyiseen valtuutettuun ja tiedustelemalla tulevien vaalien valitsijahdistyksistä.

Valitsijahdistykset ovat seurakuntakohtaisia. Osalla valitsijahdistyksistä on tausta poliittisessa puolueessa, osalla kirkon liikkeessä. Valitsijahdistyksissä ei noudateta

ryhmäkuria, joten myös eriäville näkemyksille on tilaa.

Petteri Äijö pitää tärkeänä, että seurakuntavaaleihin osallistuu mahdollisimman monipuolinen joukko ihmisiä. Hän kertoo, että Paavalin seurakunnan luottamushenkilöt tulevat erilaisista elämänpiireistä.

”Toisille kirkko näkyy jumalanpalveluksina, toisille perhekerhoina, lasten iltapäiväkerhona tai rippikouluna. Suurin osa käy häissä ja hautajaisissa”, Äijö toteaa. ”Ei ole yhtä oikeaa mallia tai taustaa, jolla lähteä seurakuntavaaleihin.”

Ilari Huhtasalo
Asiantuntija, Aki-liitot ry

Seurakuntavaaleilla valitaan päättäjät 367 paikallisseurakuntaan ja 31 seurakuntayhtymään.

Taloudellisesti itsenäisissä seurakunnissa äänestetään yksissä vaaleissa, joissa valitaan kirkkovaltuuston jäsenet. Seurakuntayhtymissä äänestetään kaksissa vaaleissa – toisessa valitaan paikallisseurakunnan seurakuntaneuvosto ja toisessa seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto.

Seurakuntavaalit järjestetään 8.–12.11. sekä 15.11.2022. Ehdokasasettelu päättyy 15.9.2022.

Seurakuntavaaleissa ehdolle saavat asettua seurakunnan yli 18-vuotiaat jäsenet.

Seurakunnan työntekijä ei saa asettua ehdolle siinä seurakunnassa, missä hän työskentelee. Jos seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, seurakunnassa työskentelevä työntekijä ei saa olla ehdolla myöskään saman seurakuntayhtymän muussa seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä.

Lähde: seurakuntavaalit.fi
(edited)

Neljä aktiivista vuosikymmentä – ihmisten kalastajat verkossa

Kirkon ajanlaskun alku verkossa sijoittuu kultaiselle 1990-luvulle. Ennen varsinaisten verkkojen syntyä etäyhteyttä otettiin puhelinverkkojen välityksellä ”purkkeihin” eli tietokoneisiin, joihin pystyi modeemiyhteydellä muodostamaan omalta koneelta datayhteyden. Ensimmäisiä suomalaisia kristillisiä palveluja oli Aika-lehden ekumeeninen Aika-purkki, jossa yhteydenottajat pääsivät keskustelemaan muiden kanssa kristillisistä aiheista. Keskusteluja oli moderoimassa helluntalaisia, katolilaisia ja luterilaisia aktiiveja. Seminaareistaan tunnetun kirkon ensimmäinen verkkoviestintäseminaari pidettiin kesäkuussa 1999 Helsingin Pasilassa. Pääpuhujana oli entinen pääministeri Esko Aho.

JAN AHONEN

VERKKOTUOTTAJA,
HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ

MARKUS KARTANO

VERKKOPAPPI,
HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Internetin historiasivusto Webarchive paljastaa, että Suomen luterilaisen kirkon yleinen verkkosivu perustettiin vuonna 1996. Sivulla oli muun muassa linkkejä kristillisten järjestöjen sivuille. Vuotta myöhemmin sivu tarjosi linkit jo 20 paikallisseurakunnan sivuille. Kirkko ei ollut verkon valtatiellä aivan pioneerien joukossa.

Tiettävästi ensimmäinen virallinen kirkollinen tapahtuma striimattiin jo vuonna

1998. Helsingin hiippakunnan synodaalikouksessa papisto ryhmittyi Tuomiokirkon portaille ”hyvän mielen osoitukseen” maahanmuuttajien puolesta. Kirkko oli edellä aikaansa myös, kun Maunulan kirkon tiloihin vuonna 2002 rakennettiin Verkkokirkko studioineen. Suoratoistopalveluita ei ollut tuolloin vielä olemassa ja YouTubekin perustettiin vasta muutama vuosi tämän jälkeen. Verkkokirkko toimi kymmenen vuoden ajan.

Se sai tunnustusta kirkon ulkopuolelta, sillä Tampereen MindTrek-tapahtumassa digitaalisten innovaatioiden katselmuksessa se huomiotiin lyhyen toiminnan jälkeen pääpalkinnolla.

Helsingissä myös nuorilla oli kaupungin keskustassa Tuomiokirkkoseurakunnan nuorisotyön Gods Gas -studio, josta tehtiin tallennettuja videolähetyksiä nuorille säännöllisesti. Merkittävää oli, että tunnettujen gospel-yhtyeiden ja artistien keikkoja taltioitiin ja lähetettiin verkkoon.

Osaamista oli muuallakin. Oulun tuomiokirkkoseurakunta aloitti suorat Virtuaalikirko.fi-lähetykset ensimmäisenä adventtisunnuntaina 2008, ja heti avauslähetystä seurasi yli tuhat ihmistä lähes 20:stä eri maasta. Palmusunnuntaina 2009 sivustolla esitetty Johannes-passio keräsi tälle ajalle merkittävän katsojamäärän, peräti 6 000 ihmistä. Tämä saavutus pääsi jopa iltapäivälehdessä otsikkoon asti. Virtuaalikirkon lähetystoimintaa on ollut Oulun ja Hailuodon lisäksi Kuopion ja Turun tuomiokirkkoseurakunnissa.

Suuria satsauksia verkkotyöhön

Merkittävä askel vuorovaikutuksellisempaan suuntaan oli Helsingin seurakuntien laajamittainen Usko toivo rakkaus -kampanja (UTR)

vuosina 2008–2012. Kampanja toimi monella rintamalla. Ytimessä oli antautuminen vuorovaikutukseen. Kampanja sai Facebook-ryhmän ja myöhemmin rinnalle myös tuolloin kirkon seuratuimmaksi nousseen UTR-sivun samaiseen palveluun. Säännöllisiin verkkosivujen chat-keskusteluihin osallistui parin vuoden kuluessa lukuisia työntekijöitä ja tarjolla oli mahdollisuus keskusteluille psykoterapeutin kanssa. Anonyymilla UTR-keskustelufoorumilla oli sivuston aktiivisena aikana noin 20 000 keskusteluviestiä.

Vuosina 2009–2012 kirkko satsasi erityisellä tavalla työhön verkossa. Kirkolliskokouksen käynnistämän Hengellinen elämä -verkossa hankkeen (HEV) tavoitteena oli vahvistaa työntekijöiden taitoja viestiä verkossa ja luoda yhteisöllisiä seurakunnallisia palveluita verkkoon. Tavoitteena oli kouluttaa noin 3 000 kirkon työntekijää. Keskeinen lähtökohta oli, että verkko on seurakuntien toimintaympäristö, ei väline. Enää ei riittänyt pelkästään yksisuuntainen viestintä, vaan kirkon työntekijöiden piti opetella uusia alustoja ja “mennä sinne missä ihmiset ovat”. Hengellinen elämä verkossa -hanke vakiinnutti verkkotyön olemassaoloa ja oikeutusta. Työ ei ollut vain harvojen aktiivien varassa. Oppeja jakamaan

perehdytettiin verkkokouluttajia, jotka vetivät HEV-työpajoja hiippakunnissa.

Hengellinen elämä verkossa -projektin oppeja siirrettiin seuraavassa vaiheessa seurakuntien vastuulle. Kirkko julkaisi sosiaalisen median suuntaviivansa lokakuussa 2012 nimellä Meidän kirkko verkossa. Kirkon työntekijöitä koottiin yhteisöllisesti miettimään ja tekemään ohjeita. Keskeisiä ajatuksia olivat muun muassa asiantuntijuuden, avoimuuden, lojaaliuden ja henkilökohtaisuuden korostaminen.

Loikka virtuaalimaailmoin ja metaversumeihin

Kirkollinen loikka pelillisiin virtuaalimaailmoin ja metaversumeihin tapahtui vuonna 2008. Silloin syntyi suurten seurakuntayhtymien ja Seurakuntien Lapsityön Keskusten ja Poikien ja tyttöjen keskuksen yhteishanke Lastenkirkko. Se tarjosi lapsille osallistavaa toimintaa verkossa reaaliaikaisiin leikki- ja hartaushetkin sekä pyhäkouluin. Kehitys kehittyi seitsemän vuotta myöhemmin muutolla Minecraft-pelimaailmaan ja samalla mahdollistui virtuaalinen kerhotoimintaa. Samoihin aikoihin kirkolla oli myös esimerkiksi hartauksia virtuaaliympäristö Second Lifessa.

Nykyinen kirkon Ovet auki -strategia korostaa, että olemme aloitteellinen ja aktiivinen kuuntelija ja keskustelija. Pyrimme entistä vahvemmin vuorovaikutukseen heidän kanssaan, jotka eivät ole vielä tai enää kirkon jäseniä. Kirkko aikoo kehittää paikasta riippumattomia ja verkon välityksellä toteutuvia hengellisyden ja yhteisöllisyden muotoja.

Elämä verkossa edellyttää yhä enemmän verkossa toimivaa, keskustelevaa ja ihmiskasvoista kirkkoa.

Vasemmassa kirkon verkkosivu vuonna 1996. Kirkon sivuston etusivu näytti tältä vuonna 1997 (oik.).

Maailmanlaajuisen pandemian iskiessä tälle kaikelle oli suuri tarve. Olikin hyvä, että asioita oli jo alettu harjoittelemaan vuosia aiemmin. Kun seurakuntalaisia ei enää voinut kutsua kirkolle, ei ollut muuta mahdollisuutta kuin toteuttaa työtä yhä enemmän verkossa. Monet seurakunnat siirsivät yhteydenpitoa sosiaalisen median alustoille, opettelivat livestriimauksia ja uusia etäkokouskäytäntöjä. Nähtäväksi jää, jäävätkö työtavat pysyviksi.

Yhteenvetoa vuosista

Kirkon vuodet verkossa todistavat, että se on tekniikan ja viestinnän kehityksessä kiinni. Yksittäisten työntekijöiden intohimo ja kutsumus kokeilla uusia asioita on ollut usein kehityksen moottori. Tämä on ollut hidaslukkeisen kirkon siunaus.

Pelkkiin lukuihin tuijottamalla lopputulos on väistämättä se, että kirkko on verkossa kokoaan pienempi. Instituutit eivät lähtökohdaisesti somessa kiinnosta ja suo-

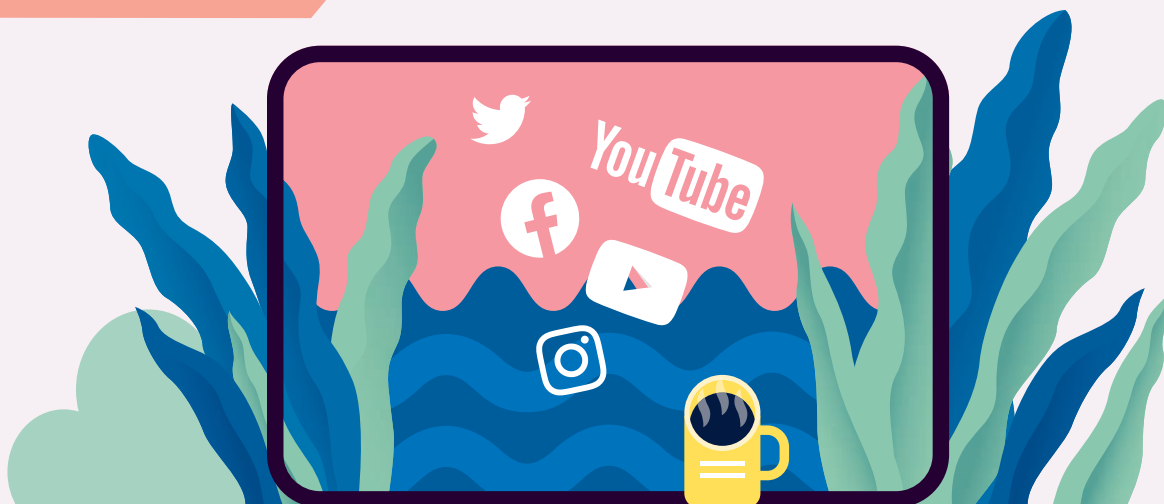
malaisten uskonnollisuus on myös yksityistä. Joskus jo pelkästään kirkollisesta sivustosta tykkääminen voi muodostua kynnyskysymykseksi.

Uskontoja ja vakaumuksia käsittelevä keskustelu verkossa on tutkitusti muuta keskustelua poleemisempaa. Sen sijaan pienemmissä suljetuissa Facebook-ryhmissä tai vaikkapa Teams-keskusteluissa alusta on lähtökohtaisesti turvallinen oman hengellisen ajattelun avaamiselle. Turvallisten ja tarvittaessa anonymiyden takaavien keskustelutilojen luomiseen ja ylläpitämiseen tulisikin jatkossa kirkossa panostaa yhä enemmän. Lisäksi rippisalaisuus edellyttää kirkon piirissä ajantasaista ymmärrystä tietoturvasta ja yksityisyydestä.

Sosiaalinen media on kehittynyt myös siten, että kirkollinen viestintä on ottanut sen osaksi omaa työkalupakkiaan. Seurakunnissa on alettu laatia viestintä- ja somestrategioita. Kanavien käyttöä suunnitellaan yhä tarkemmin ja myös sitä,

miten työtä verkossa resursoidaan. Samalla on kuitenkin hyvä muistaa sosiaalisen median perusluonne. Kyseessä ei ole pelkästään viestintäpaikka, jonne päivitetään mainoksia toiminnasta, vaan ensisijaisesti vuorovaikutuskanava, joka ei ole vain ammattiviestijöiden työmaata. Kiinnostavaa on henkilökohtaisuus ja elämän rosoisuus, inhimillisuus. Siksi yksittäisiä työntekijöitä tulisi yhä enemmän rohkaista etsimään omaa ääntään ja olla tavoitettava sekä tehdä myös keskustelunavauksia. Elämä verkossa edellyttää yhä enemmän verkossa toimivaa, keskustelemaa ja ihmiskasvoista kirkkoa.

Tulevaisuuden ratkottavia ongelmia verkon suhteen ovat esim. miten päivittäis- ja moderointivastuu korvataan, kuinka tietoturva pidetään laadukkaana ja millä tavoin vihapuhetta kohdannutta työntekijää autetaan. Näihin kysymyksiin ei vastanneet edes vuonna 2021 ilmestyneet piispojen someohjeet. ✘

POIMINTOJA KIRKON SOMEHISTORIASTA

IRC-Galleria

Aktiivisten työntekijöiden ansiosta kirkon nuorisotyölle perustettiin vuonna 2009 "Galtsuun" oma keskustelukanava. Eräänlaiset virtuaaliset nuortenillat kokosivat nuoria yhteen sunnuntai-iltaisin juttelemaan koulutettujen chat-ohjaajien kanssa. Kävijöitä oli niissä tilastojen mukaan keskimäärin 115.

Suomi24

Kirkko keskusteli aktiivisesti Kirkko kuulolla -palstalla usean vuoden ajan ja oli mukana myös muilla aihealueilla keskustelemassa uskontoon liittyvistä kysymyksistä. Myös arkkikiispa Kari Mäkinen vieraili keskusteluissa vastaamassa kysymyksiin. Käyttäjätutkimuksen mukaan suomalaiset arvostavat kirkon asiantuntijapalstaa, ja yli puolet tutkimukseen osallistuneista piti kirkon läsnäoloa verkossa erittäin sopivana. Kerran vierailleista yli puolet palasi palstan pariin yhä uudestaan.

Facebook

Kirkon yhteinen Facebook-sivu Kirkko Suomessa on ollut olemassa vuodesta 2009, ja tällä hetkellä se on seuraajamäärältään yksi suurimmista kirkollisista sivustoista Suomessa. Sivusto on ollut kirkon yhteisen viestinnän hallussa, mutta toimituskunta ja sisältötuotanto on ollut alusta alkaen varsin laajaa ja päivittäjiä on ollut eri puolilta suomea. Suurin Facebook-yhteisö on Kirkko ja kaupunki -median Jouluradiolla.

Instagram

Kirkollisen Instagramin lippulaiva on Kirkon viestinnän luotsaama @kirkkosuomessa-tili. Tilin päivitysvastuu

kiertää eri puolilla maata seurakuntien, erilaisten yhteisöjen sekä henkilöiden tuottaman sisällön voimin. Mallia otettiin luultavasti Ruotsin kirkon vastaavan tilin toiminnasta. Ensimmäinen Kirkko Suomessa -päivitys kolme vuotta aiemmin perustettuun kuvapalveluun ilmestyi lokakuussa 2013. Muita merkittäviä toimijoita Instagramissa ovat olleet muun muassa Maata näkyvisä -festivaali ja Jouluradio.

Blogit

Räväkkää Oisko tulta -blogia tehtiin yhteistyössä A-lehtien kanssa neljän vuoden ajan v. 2012 lähtien. Kirjoittajat olivat kirkon työntekijöitä tai muuten kirkosta kiinnostuneita ja kohderyhmänä heillä olivat erityisesti nuoret naiset. Toinen merkittävä blogiprojekti on yhä vaikuttava Rakkauden ammattilaiset, jossa kirkon perheneuvonnan asiantuntijat jakavat osaamistaan. Pääkaupunkiseudun seurakuntien joulukalenteri on useamman vuoden ajan hyödyntänyt somevaikuttajia sisällöntuottajina. Aina ei tarvitse perustaa omaa tiliiä, vaan yhteistyöllä jo seuraajia keränneen vaikuttajan kanssa päästään uusien kontaktien maailmaan.

YouTube

Useampikin kirkon työntekijä oli mukana kymmenen vuoden takaisessa tubettaja buumissa. Tämä tuotti kirkolle positiivista julkisuutta. Näkyvimmissä roolissa oli Pastorific eli pastori Jussi Koski. Hän johti usean vuoden ajan Suomen tubettajat ry:tä ja kehitti samalla myös Tubecon-suurtapahtumaa merkittävästi. Korona-ajan striimauksien myötä YouTube nousi uuteen asemaan myös kirkossa.

NOORA MATTILA
HELSINKI

Vastuuta hengelliseen vallankäyttöön

Kohtaan hengellistä väkivaltaa kokeineita työkseni. Monien tausta on fundamentalistisessa yhteisössä, mutta Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossakaan ei vielä ole nollatoleranssia hengellisen väkivallan suhteen. Liian usein hengellistä väkivaltaa käsitellään kirkon sisällä kuin kyse olisi mielipide-eroista – muistutellen, että saman kirkon sateenvarjon alle mahtuva moniäänisyys on rikkaus. Tämä on etuoikeutettua puhetta, jossa instituutio asettuu puolustamaan niitä, jotka käyttävät hengellistä valtaa vastuuttomasti, ei hengellisen väkivallan uhreja. Hengellinen väkivalta voi ilmetä psyykkisenä, fyysisenä, taloudellisena tai seksuaalisena väkivaltana, jonka motiivi on ainakin osittain uskonnollinen. Sen seuraukset yksilön elämässä voivat olla vakavia, kuten mielenterveys- ja päihdeongelmia, ihmissuhteiden katkeamista ja syrjäytymistä. Kysymys on paljon mielipide-eroja vakavamman ilmiöstä. Yksilöiden lisäksi hengellisen väkivallan seurauksista kärsivät uskonyhteisöt ja yhteiskunta.

Väitän, että jos esimerkiksi Päivi Räsänen eräänä päivänä myöntäisi vahingoittaneensa erityisesti sateenkaari-ihmisiä uskontulkintansa perusteella, hän joutuisi kyseenalaistamaan monta muutakin asiaa. Tällä voisi olla merkittäviä seurauksia hänen identiteetilleen, maailmankuvaalleen ja ihmissuhteilleen. Ihmiset tekevät vahingollisia asioita uskoessaan olevansa oikeassa ja toimiessaan sen mukaisesti. Hengellisen väkivallankäytön

tunnustamisen seuraukset yksilö- ja yhteisötasolla voivat olla samanlaisia kuin hengellisen väkivallan kokemisen seuraukset. Yllättävää kyllä, sama henkilö voi olla hengellisen väkivallan käyttäjä ja uhri.

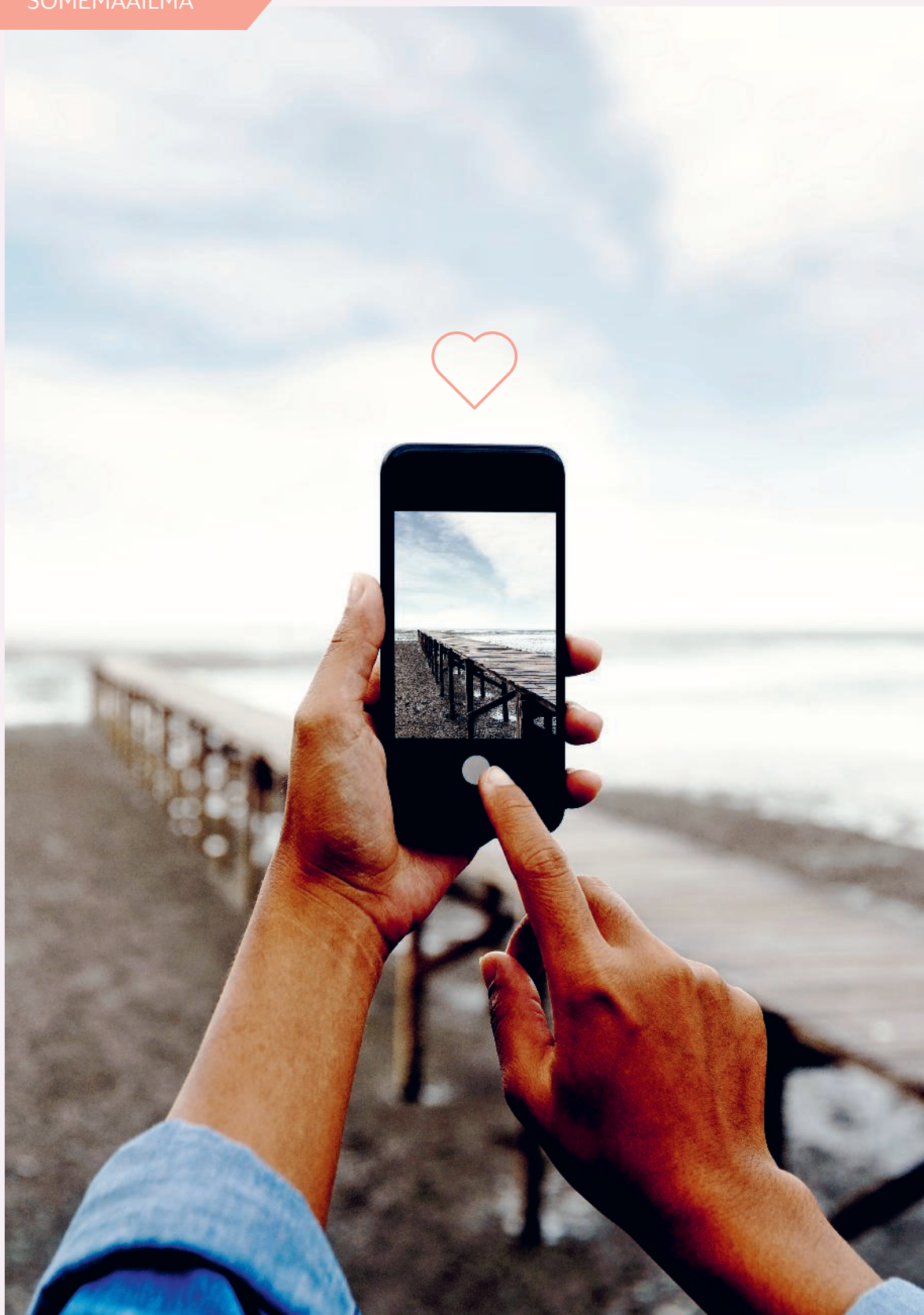
Hengellisen väkivallan taustalla olevien mekanismien ymmärtäminen kannattaa, mutta ei yksin riitä ratkaisuksi ongelmaan. Tarvitaan tekoja. Yhä useammat kirkon jäsenet tunnistavat demokratiavajeen ja ihmisoikeusloukkaukset kirkon sisällä eivätkä hyväksy niitä. Usein he äänestävät ja-

loillaan, kun mitta on täysi. Tunnen monia viisaita ja sydämellisiä kirkon työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja seurakuntalaisia, jotka aktiivisesti työskentelevät kaikille turvallisemman kirkon puolesta.

Instituution tasolla tarvitta-

vat muutokset eivät kuitenkaan voi olla yksittäisten asiensa osaavien ihmisten vastuulla. Hengellisen väkivallan tunnistaminen, siihen puuttuminen ja vastuullinen hengellisen vallan käyttö tulisi olla osa jokaisen kirkon työntekijän osaamista. Kirkolla on vastuu julkisoikeudellisena yhteisönä, ja vastuunsa kantaessaan edellytyksiä toimia yhteistyössä julkisen vallan ja muiden uskonyhteisöjen kanssa hengellisen väkivallan poistamiseksi. Ollakseen uskottava väkivaltaa ja syrjintää vastustava toimija kirkon on kuitenkin siivottava ensin omat sotkunsa. ✕

Kirjoittaja on teologian maisteri ja entinen ammattiluterilainen, joka työskentelee vertaistukitoiminnan koordinaattorina Uskontojen Uhrien Tuki ry:ssä.

Instagram – someajan pappila

Oletko haikaillut vanhaa kunnon pappilakulttuuria takaisin? Ei huolta, avaa julkinen tili Instagramiin ja ala toimia siellä aktiivisesti, niin sinulla on pieni somepappila pystyssä alta aikayksikön!

MARJUT MULARI (MAIKKI)

SEURAKUNTAPASTORI, HAAGAN SEURAKUNTA
KORKEAKOULUPAPPI, HAAGA-HELIA AMMATTIKORKEAKOULU

KUVA LISA ENCKELL

1900-luvun puolivälin tienoilla murentuneessa pappilakulttuurissa oli mielestäni paljon hyvää. Paimen asui laumansa keskellä ja oli heille esikuvana sekä hengellisenä tukena ja ohjaajana. Pappilat olivat myös kulttuurin ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen tyyssi-joja. Ovet olivat aina auki ja sielunhädän iskiessä kynnyks poiketa pappilaan oli matala – tai ainakin tällainen on oma, romantisoitu kuvani pappilakulttuurin auvoisuudesta.

Oikeasti olen erittäin helpottunut, että pappilakulttuuria ei enää ole. Olisi kamottavaa asua, kuten vanha sanonta kuuluu, lasiseinäisessä talossa, ilman minikäänlaista yksityisyyttä ja mahdollisuutta työn ja muun elämän erottamiseen. Mutta pappilakulttuurin katoaminen on, ainakin kaupungeissa, myös ajanut papit asumaan usein kaukana seurakunnastaan, mitä en myöskään pidä kovin ihanteellisena. Toisaalta lienee niin, ettei papin asuinpaikalla nykypäivänä olisi

niin suurta merkitystä muutenkaan. Vai koska olet viimeksi käynyt soit- tamassa puolittutun papin kodin ovi- kelloa jutustellaksesi niitä näitä?

Sen sijaan olet kyllä saattanut seurata puolittutua tai tuntematonta ihmistä Instagramissa, tykätä hänen tuottamastaan sisällöstä, ehkä jopa laittaa hänelle viestiä. Jollei Insta- gram ole sinulle tuttu, niin kerron lyhyesti: Instagram on kuvien ja vi- deoiden jakamiseen perustuva so- siaalisen median palvelu, jossa jul- kaistaan sekä kuvavirrassa näkyviä kuvia ja videoita että 24 tuntia voi- massa olevia tarinoita. Valtaosa keskustelusta käydään yksityisvies- tein. Tämä tekee Instagramista myös varsin turvallisen somen, sillä kynnys kommentoida asiattomasti kasvaa, kun viestin näkee vain sen vastaanottaja. Tarvetta eri mieltä olevien provosoinnille ja saman- mielisille suunnatulle performoin- nille ei ole samalla tavalla kuin mo- nilla muilla somealustoilla. Ei ehkä ihme, että Instagram on erityisesti naisten ja erilaisten vähemmistöjen suosiossa.

Harrastus vai työ?

Avasin julkisen tilini syksyllä 2020 ollessani perhevapaalla. Korona jyl- läsi, rajoitukset olivat kovat ja elämä

kotona vauvan kanssa äärimmäisen tylsää. Halusin jotakin älyllistä teke- mistä, ja kuin tilauksesta julkaistiin uusi raamatunkäännös, UT2020. Perustin tilin @pastorimaikki, ja ryhdyin jakamaan tarinoissa poh- dintojani ja huomioitani uudesta raamatunkäännöksestä.

Kun palasin maaliskuussa 2021 töihin, aloin jakamaan tilillä muu- takin työhön liittyvää sisältöä: arki- sia sattumuksia, saarnapohdintoja, hassuja tempauksia sekä ajatuksiani kirkosta ja yhteiskunnasta. Kun aloitin, tililläni oli pitkään noin 500 seuraajaa. Tätä juttua kirjoittaessani seuraajia on noin 4 600. Se on yksit- täisen papin harrastuksenaan pitä- mälle Instagram-tilille aika paljon.

Niin paljon, ettei se oikeas- taan ole enää aikoihin ollut har- rastus, vaan tärkeä osa työtäni ja elämäni. Julkaisen stooreissani jo- takin lähes joka päivä, ja kuvavir- taan hieman mietitympiä teksti- kuva-kokonaisuuksia silloin tällöin. Instagram-tilistäni on tullut mi- nulle kuin pieni pappila, jonka ovet ovat auki kenelle tahansa, maantie- teellisistä rajoista riippumatta, ym- päri vuorokauden. Se ratkaiseva ero vanhanajan pappilaan onneksi on, että vaikka joku paukkaisi keskellä yötä sielunhädän kanssa inoksiini,

minä jatkan tyytyväisenä unia pu- helimen ollessa äänettömällä ja vas- taan, kun siihen on itselleni sopiva hetki.

Riippuen siitä, millaisia asioita ja pohdintoja tarinoissani jaan, saa- tan käydä parista kymmenestä pa- riin-kolmeen sataan yksityistä kes- kustelua viikossa. Suuri osa niistä on hyvin syviä ja sielunhoidollisia ja/tai sisältävät hengellistä pohdin- tausta ja ohjausta. Keskustelujen ai- heet vaihtelevat laidasta laitaan, mutta yksi on ylitse muiden: mi- nut koetaan usein turvalliseksi ta- hoksi purkaa pettymystä, turhautu- mista ja ahdistusta kirkkoon. Moni on saanut kokea kirkon ihmisten taholta syrjintää. Otan suurena luottamuksenosoituksena sen, että minulle uskalletaan kipeissäkin asi- oissa uskoutua.

Lasiseinistä kameran linssiin

Olen varma, että niin uskalletaan tehdä, koska Instagramissa olen tul- lut tutuksi kokonaisuena ihmisenä – lasiseinien sijaan nykyaikaisesti ka- meran linssin kautta. Somesta tutun papin elämää ja ajatuksia seuratessa kynnys yhteydenottoon ja sielun- hoidolliseen keskusteluun madal- tuu. Tämä edellyttää tietenkin sitä, että pelkkien kynttiläkuvien ja ra- amatunlauseiden sijaan palvelussa oikeasti jakaa asioita itsestään, aja- tuksistaan ja elämästään. Instag- ram, kuten muutkaan somekanavat, ei toki ole mikään itsensä hoidatta- misen paikka, mutta omaa elämää, ajatuksia, kipuja ja unelmia kannat- taa avata, koska vain sen myötä ih-

Jos halutaan todella mennä sinne, missä ihmiset ovat, on mentävä someen.

misetkin uskaltavat avata omiaan.

Elämän avaamista on kuitenkin helppoa itse säädellä, sillä toisin kuin vanhanajan pappilassa, Instagramin lasiseinien eteen voi koska tahansa myös vetää verhot. Itse olen valinnut vetää ne perheeni eteen, mutta muutoin lasiseinistä saa kurkia sisään elämäni aika vapaasti. Se voi kuulostaa pelottavalta, eikä ymmärrettävästi ole kaikkien juttu, mutta lämpimästi haluan rohkaista kollegoja siihen. Instagramissa on onneksi jo nyt kymmenittäin meitä aktiivisesti siellä työtä tekeviä pappeja, jotka omalla persoonallaan tekevät kirkon ja Kristuksen kasvoja ihmisille tutuiksi, mutta lisä ei olisi pahitteeksi.

Uskon sanoittamista, ennakkoluulojen purkamista

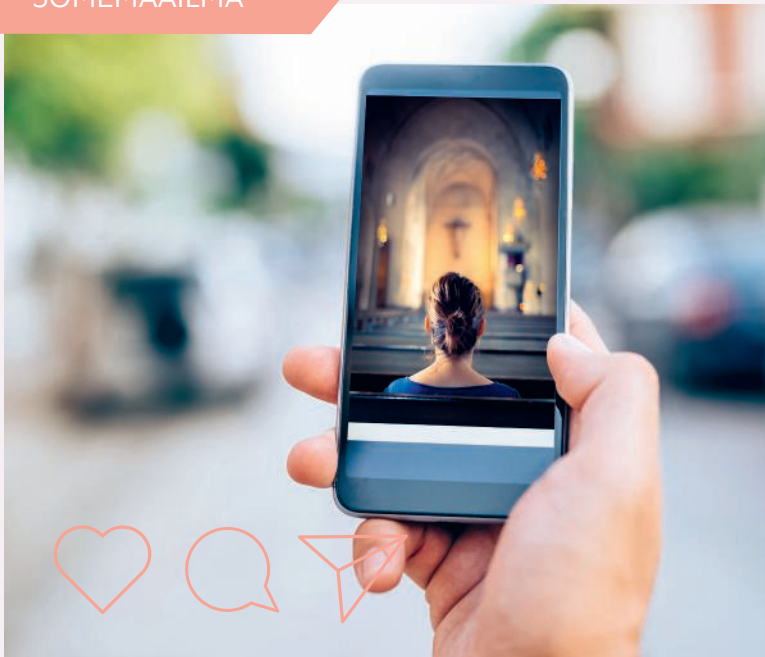
Pappilat olivat aikanaan myös yhteiskunnallisen vaikuttamisen paikkoja, ja samaa voi sanoa Instagramista. Vaikka sen maine on pinnallinen, on se pinnan alla kaik-

kea muuta. Olen itse oppinut juuri Instagramista aivan valtavasti esimerkiksi sukupuolen moninaisuudesta, alkuperäiskansojen oikeuksista sekä ilmastokriisiin ja talouteen liittyvistä kysymyksistä, vain muutamia mainitakseni. Instagramissa on myös paljon muiden ammattiryhmien edustajia, joita mielenkiinnolla seuraan: opettajia, psykologeja, sosiaalityöntekijöitä, sairaanhoitajia, lääkäreitä. Seuraan jopa erästä astrologia suurella uteliaisuudella. Instagram parhaimmillaan laajentaa maailmankuvaa ja auttaa ymmärtämään toisin uskovia ja ajattelevia ihmisiä aivan uudella tavalla.

Uskallan sanoa, että olen omalla tililläni myös onnistunut laajentamaan ihmisten käsitystä papeista, uskosta ja koko evankelis-luterilaisesta kirkosta. Saan paljon palautetta kirkosta etäällä olevilta ihmisiltä, jotka kertovat tilini seuraamisen tekevän uskosta huomattavasti helposti lähestyttävämmän.

Moni on kertonut tarttuneensa Raamattuun ensimmäistä kertaa sitten rippikoulun, joku on liittynyt takaisin kirkkoon, onpa eräs maininnut lähtevänsä jopa ehdolle seurakuntavaaleihin. Myös monet ei-kristityiksi itsensä määrittelevät ovat kertonut seuraavansa, koska kokevat papin elämän ja ajatusten seuraamisen mielenkiintoisena ja yleissivittävänä.

Pidänkin Instagramia papille suurena mahdollisuutena toteuttaa julistus- ja opetustehtävänsä, mutta vuorovaikutteisesti ja tasavertaisena, ei ylhäältäpäin saarnaten. Kristillistä uskoa on Instagramissa helppoa sanoittaa ja tuoda esiin hyvin arjisella ja samaistuttavalla tavalla. Saankin usein viesteinä uskon ja kirkkoon liittyviä kysymyksiä ja kommentteja, joita saatan jakaa ja pohtia tarinoissani pidemmältikin. Viime aikoina tällaisia aiheita ovat olleet vaikkapa perhekerhoihin liittyvät ydinperhenormit ja niiden purkamisen, laihdutuskult-

Digitaaliset kohtaamiset eivät ole yhtään sen epäaidompia kuin kasvotusten tapahtuvat kohtaamiset.

tuurin epäkristillisyyttä ja kristinuskon käsitys ruumiillisuudesta sekä kummiuteen kohdistuvat odotukset, toiveet ja paineet.

Vähäpätöistä ei ole sekään, miten paljon ja millaisia ihmisiä somen avulla voi tavoittaa. Instagramissa on toki kaikenikäisiä, mutta eniten siellä on meitä irrallisia millenniaaleja, joita kirkko niin kovasti haluaisi tavoittaa. On kuitenkin epärealistista olettaa, että nuoret aikuiset alkaisivat sankoin joukoin vyörymään kirkkoihin, ja siksi meidän pappien olisi sankoin joukoin mentävä Instagramiin. Ihminen, joka ei kuuna päivänä astuisi jalallaan messuun, saattaa silti haluta seurata papin elämää ja ajatuksia Instagramissa – ja uskaltaa sitten laittaa viestiä, jos tuntuu siltä. Etäaika on viimeistään opettanut, etteivät digitaaliset kohtaamiset ole yhtään sen epäaidompia kuin kasvotusten tapahtuvat kohtaamiset. Ne voivat olla jopa paljon syvempiä ja merkityksellisempiä.

Henkilöbrändillä Kristusta kirkastamassa

Tärkeintä on tehdä sometyötä itselleen uskollisella tavalla, omalla persoonallaan. Instagramissa ei ole olemassa valmista muottia, johon pitäisi sopia, vaan sen voi vala aivan itse. Olen ennemminkin huomannut, että mitä aidommin Instagramissa on omana itsenään ja tekee itselleen luontevaa sisältöä, sitä enemmän se ihmisiä kiinnostaa. Instagram on hyvin henkilövetoinen some, jossa menestyvät lähinnä yksittäisten henkilöiden ylläpitämät tilit sekä meemitilit. En sano, että seurakunnan tilin ylläpitäminen olisi täysin turhaa, mutta Instagramissa yksinkertaisesti tarvitaan kasvot, jos ihmisiä halutaan aidosti tavoittaa. He eivät nimittäin halua käydä syvällisiä keskusteluja organisaatioiden, vaan ihmisten kanssa.

Vaikka en ole niin tarkoittanut, on minustakin väistämättä tullut Instagramissa niin sanottu henkilöbrändi. Teologisesti se on minusta

hieman ongelmallista, sillä tarkoitukseni ei ole kirkastaa omaa itseäni ja ”brändiäni”, vaan Kristusta. Siksi Instagramia pitää mielestäni pappina käyttää erityisen vastuullisesti ja oman sädekehän liiallista kiillotamista varoen. Samalla on niin, että huomiotalous juuri henkilöbrändi on se, jonka avulla viestiään saa kuuluviin, ja evankeliumi on liian arvokas viesti jätettäväksi kertomatta myös sen keinoin. Sitä paitsi vanhanajan pappilan asukas se aikaan vasta henkilöbrändi olikin.

Jos siis halutaan todella mennä sinne, missä ihmiset ovat, on mentävä someen. Jos halutaan tavoittaa millenniaaleja, on mentävä Instagramiin. En halua vanhanajan pappilakulttuuria takaisin, mutta olen todella iloinen omasta, pienestä someajan pappilastani, jonka lasiseinät ovat leveät ja katto korkealla, ja jossa voin henkilöbrändini kautta yrittää kirkastaa Kristusta. Rohkaisen sinuakin, hyvä kollega, rakentamaan Instagramiin oman pappilasi. Kylään tulijoita kyllä riittää. ✕

SANNA SAARENPÄÄ

KIRKKOMUSIIKIN OPISKELIJA,
SIBELIUS-AKATEMIAN KUOPION YKSIKKÖ

Welcome to the jungle – tasapainoilua kanttorin taipaleella

Multitasking on tapa, jossa kanttorit ovat erittäin taitavia. Vaikka kanttorin työt kulkevat melko säännöllisesti pyhästä toiseen, ovat työviikot harvoin toistensa kaltaisia. Töihin voi kuulua muun muassa bändien, kuorojen ja muiden kokoonpanojen harjoittamista, juhla-ajan musiikkien suunnittelua konsertteja myöten, omaa harjoittelua sekä tarvittavien paperitöiden ja toimitusten musiikkien valmistelua. Kanttori joutuu arjessaan taipumaan moneksi kuten esimerkiksi kuuntelijaksi, muusikoksi, pedagogiksi, taitelijaksi, organisaattoriksi, mainostoimistoksi sekä eri musiikkigenrejen taitajaksi. Työsarka voi olla runsasta jokapaikanhöylän hommaa, työskentelyä omien vahvuuksien parissa tai jotain tuolta väliltä.

Olen opinnoissani todennut kirkkomusiikin opiskelun olevan haastavaa ja rankkaa mutta myös ihanaa ja antoisaa. Vaikka ajatukset alasta ja mielenkiinnon kohteet saattavat muuttua opintojen aikana, opiskelijalla itsellään on oltava selvänä ajatuksena alusta alkaen, mitä hän haluaa opintojensa aikana tehdä. Joka vuosi toistetaan mantran lailla, miten opintopistemäärät ja opiskeluvuodet ovat rajallisia ja koulutuksemme kallista. Opiskelijan on tasapainoiltava työelämän odotusten, koulun kursitarjonnan ja omien kiinnostustensa seassa rakentaen ammatti-identiteettiään määrätietoi-

sesti haparoiden. Ei ole mikään ihme, että tänä vuonna on kohdattu entistä enemmän uupumuksen takia poissaolevia opiskelijoita. Vaikka uupumus on yleensä monen asian summa, ei ole ihanteellista, että opiskelija on jo valmiiksi työelämään lähtiessään uupumuksen partaalla.

Odotusten, oletusten ja vaatimusten viidakko ei auta loppupeleissä ketään. Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin opetussuunnitelmaa uudistetaan ja jälleen palataan kysymykseen: vastaako koulutus työelämän haasteita ja todellisuutta?

Olen pohtinut, tuleeko
kirkkomusiikkikoulutus
työelämää jäljessä.

Olen itsekin pohtinut, tuleeko kirkkomusiikkikoulutus työelämää jäljessä, ja missä määrin koulutuksen tarvitsee lopulta kohdata työelämän vaatimuksia?

Toisaalta opiskelijoiden ylikouluttautumista halutaan välttää, mutta toisaalta seurakuntiin haetaan taitavia muusikoita, jotka osaavat lähes kaikkea maan ja taivaan väliltä.

Vaikka arjen realiteetit välillä nohoavat, on muistettava, että kanttorin työn ytimessä on musiikki. Haasteita on oltava leipäntymisen riskin välttämiseksi, mutta jatkuva epämuokavuusalueella oleminen tekee työstä raskasta. Tulisi muistaa, millainen musiikki palvelee ja tukee läsnä olevaa seurakuntaa antaen kanttorille tilaa kehittyä ja toimia muusikkona. Näin tulevaisuudessakin on kanttoreita, jotka jaksavat tehdä töitä turtumatta viidakossa rämpimiseen. ✕

Tökkäyksistä¹ työkaluksi

MARJAANA TURUNEN

KANTTORI, LAHDEN SALPAUSSELÄN SEURAKUNTA
LAHDEN GOSPELKUORON JOHTAJA

Parikymmentä vuotta sitten syntyi somemaaailma ja Facebook. Alussa suosituin ja miltei ainoa toiminto oli tökkäillä uusia kavereita. Paljon on menty tökkäilystä eteenpäin. Somesuosiossa FB:n perässä tulevat isot YouTube, TikTok, Instagram ja pienemmät mm. SnapChat, Twitter, LinkedIn. Nuoriso kutsuu Facea nykyisin mummojen someksi. Kirkon palvelujen käyttäjiä on paljon iäkäämmissä ikäryhmissä, ja siksi Facebook on ainakin vielä toistaiseksi suosituin ja paras somekanava seurakuntien viestinnälle. Facebook-sivujen linkittäminen Instagramiin tavoittaa nuorempiakin ikäryhmiä.

Kaupungeissa julisteiden aika on auttamattomasti ohi. Seurakunnan printtilehtiä ei jaeta mai-

noskieltoluukkuihin tai ne menevät lukematta suoraan roskeen tai niissä on vanhentunutta tietoa. Media-aikaa paikallisradioissa tai televisiossa on vaikea saada tai se maksaa paljon. Mainostila paikallislehdessä on kallista, ja printti tavoittaa vain iäkkäämpää väestöä. Seurakuntien omat nettisivut ovat usein vaikeakäyttöiset monine polkuineen. Onko somemaailmasta vartenotettavaksi mainoskanavaksi?

Ryhmiä ja verkostoitumista

Viimeisen kymmenen vuoden aikana olen siirtänyt musiikkityössä yhteydenpidon ja mainonnan Facebookiin. Työ on vaatinut paljon tunteja, pitkäjänteisyyttä, kaverien hankintaa, ryhmiin liittymistä ja tapahtumamainosten laatimista.

Piti liittyä ryhmiin: Lahti, Tapahtumia Lahdessa, +Lahti, Lahti tapahtumat, Tapahtuman tekijät Lahest. Piti perustaa kuoroille sekä julkisia sivuja että suljettuja ryhmiä: Lahden Gospelkuoro, LGCVocals, Lahden Laulamattomien Kuoro, Quattro Voci, Donne Mature, Gospelia Kaikille. Piti liittyä ammattiryhmiin: Kirkkomuusikot ja urkurit, Suomen ev.lut. kirkon virassa olevat kanttorit, Päi-

jät-Hämeen kanttorit, Kirkolliset toimijat, Kuoron- ja musiikinjohtajat, Rytmimusiikin Kuoronjohtajien verkosto, KiMu-81, Gospelkuorokanttorit, Laulukoulukuorojen vetäjät, AKItaattori. Piti perustaa tai päästä ylläpitäjäksi ryhmiin: Lahden seurakunnat, Salpausselän seurakunta, Salpausselän seurakuntalaiset. Kirkollista keskustelua kannattaa seurata sivuilla tai mm. ryhmissä: Kirkko Suomessa, Kirkko ja yhteiskunta, Kotimaa, Kirkko ja kaupunki, Kirkko Helsingissä, Kirkkovene.

Haluamme lisää ihmisiä kirkon tilaisuuksiin - Vai haluammeko?

Usein tuntuu siltä, että kun tapahtuma on seurakunnan omassa kalenterissa, Primessä tai Katrinassa, niin se riittää. Se, että messu tai muu tilaisuus on työntekijöiden kalentereissa, ei riitä. Seurakunnan toiminnan johtotähtenä tulisi olla ”Menkää ja tehkää kaikki kansat jne”.

Ihmisten on mahdollonta tulla suurella työllä valmistettuihin hie-noihin tilaisuuksiin, jos kukaan ei tiedä, milloin, mihin ja miksi tulla.

Seurakunnissa tehdään paljon loistavia tapahtumia ja tilaisuuksia.

Seurakuntien työntekijät ovat todellakin juhlien ja tilaisuuksien järjestäjinä rautaisia ammattilaisia. Tilaisuuksiemme mainostamisessa on vielä parantamisen varaa. Kaikkea mainontaa ei voi sälyttää seurakunnan viestinnän niskoille, koska vain tilaisuuden järjestäjä tietää, mitä on tulossa, mikä on kohderyhmä, mistä heidät tavoittaa ja missä jaan tätä mainosta? Viestinnän tekemän mainoksen olemassaolo ei riitä. Tilaisuuden järjestäjien tulee jakaa mainosta voimallisesti eteenpäin oikeissa kanavissa.

Tapahtumamainonnan periaatteita

Mitä, missä, milloin tapahtuu? Mainoksen tulee olla lyhyt ja ytimekäs. Nykyihminen ei lue pitkiä kappaleita. Älä jaarittele. Vain yksi avaava tai selventävä lause olennaisten tietojen lisäksi riittää. Kuva ihmisistä on aina mielenkiintoisempi kuin kukka. Ole positiivinen, käytä huumoria, keksi slogan. Välitä iloa, toivoa, rauhaa, onnea ja uskoa. Värikäs mainos herättää huomion. Muista laittaa yhteystiedot, josta voi kysyä lisätietoja.

Jaa tapahtuman mainos ensimmäisen kerran tarpeeksi ajoissa, tapahtumasta riittuen jopa 3-4 viikkoa ennen tapahtumaa. Silloin siitä todella kiinnostuneet voivat varata päivän. Jaa tapahtuma toisen kerran lähellä tilaisuutta, 2-3 vuorokautta ennen h-hetkeä. Joskus voit jakaa vielä muistutuksen edellisenä tai samana päivänä. Tee teaser-video samana päivänä tai tuntia en-

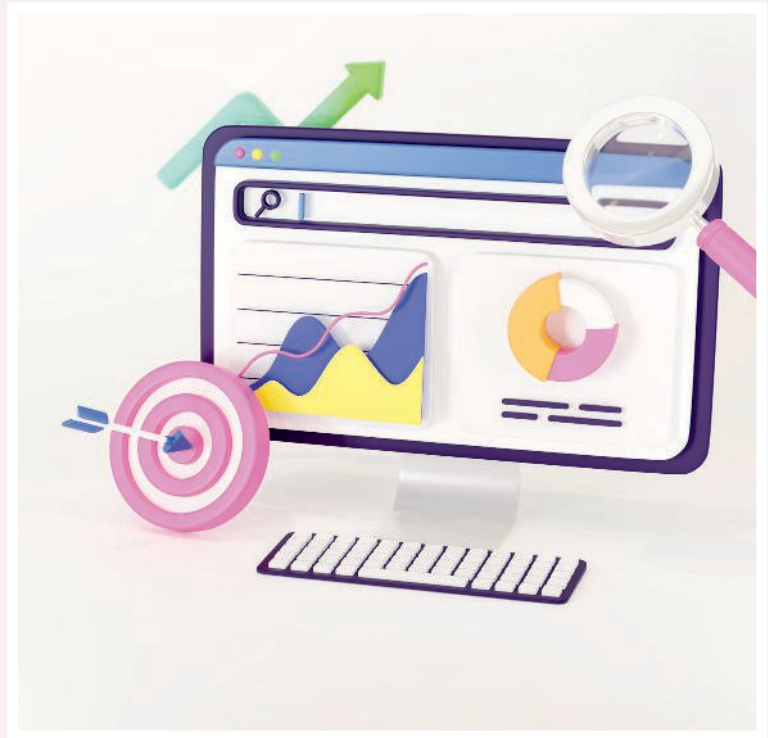
Onko somemaailmasta vartenotettavaksi mainoskanavaksi?

nen tapahtuman alkua. Eli lyhyt höpötys sivulle tyyliin: ”Kohta se alkaa, vielä ehdit paikalle tai katso striimi...” Jaa mainoksia ennakkoluulottomasti ryhmissä, kutsu ihmisiä henkilökohtaisilla kutsuilla esim. Messengerin kautta. Uudet ja yllättävät ihmiset saapuvat paikalle tai seuraavat striimiäsi.

Sisäinen informaatio Facebookissa, Nimenhuudossa, WhatsAppissa ja Dropboxissa

Ryhmiä ja kuorojen sisäinen informaatio toimii hienosti, kun kaikki ryhmän jäsenet liittyvät someryhmiin. Siten vähenee esim. sähköpostin kuormitus. Julkinen sivu toimii tapahtumien mainoskanavana. Julkisen sivun seuraajamäärä kasvaa nopeasti suureksi, kun kaikki kuorolaiset kutsuvat kaikki kavereinsa tykkäämään sivusta.

Kuorolla on FB:ssä suljettu sivu, jonne jaetaan kaikki informaatio kuoron toiminnasta. Sivulta löytyy mm. kuoron ohjelma seuraavalle vuodelle, ulkoa opeteltavien laulujen lista aikatauluineen, seuraavien treenien laululista, treenien järjestävästä tulevasta olevan stemman tehtävät ja aikataulut, edellisen treenin striimi katsottavaksi seuraavan viikon aikana sekä seuraavan keikan vaatetus. Se on oiva paikka myös kaikenlaisille kyselyille mm. kimpakyydeistä tai kuoropäivän ruokailuista. Ohjelmistossa olevien laulujen referenssivideot tai -äänitteet ovat kätevästi katsottavissa ja kuunneltavissa suoratoistopalveluista,

On vaikeaa kuvitella kanttorin työtä ilman somen luomia mahdollisuuksia.

5

kuten YouTube, Spotify tai Apple Music.

Varsinainen osallistujakontrolli toimii Nimenhuuto.com-sivuston kautta. Sivusto on kätevä läsnäolojen seuraaja. Erittäin tärkeää, pikaista viestintää esim. aikataulumuutoksia tai peruutuksia varten on WhatsAppissa ryhmät koko kuorolle sekä stemmoittain. Lisäksi olen kuullut, että kuorolaisilla on myös stemmoittain omat ryhmänsä, joihin minulla ei ole asiaa! Hyvä, että on myös kanava, missä GospelMaMa ei valvo. Dropboxia käytämme nuottien ja stemmaaänitteiden jakelupaikkana.

Tykkäykset työkaluna

On vaikeaa kuvitella kanttorin työtä ilman somen luomia mahdollisuuksia. Ilman somea monta laulajaa olisi jäänyt saapumatta koelauluun, monta kuulijaa olisi jäänyt kotiin konsertti-iltana. Pitkäjänteinen seuraajien haaliminen sekä paikkakunnan toimijoiden ja ryhmien seuraaminen on verkostoitumista parhaimmillaan.

Yleensä tykätty tykkää tykkääjästä. ✕

Kuuluuko kirkon työntekijöiden käyttää aikaansa TikTokissa?

TAPIO SUONTAKANEN
SEURAKUNTAPASTORI,
OLARIN SEURAKUNTA

Sosiaalisen median kenttä laajenee vuosi vuodelta ja uudet alustat kasvavat isoiksi luoden tarvetta uusille sisällöntuottajille. Kirkko on aktiivinen sisällöntuottaja, mutta todella paljon kiinni ns. perinteisemmissä sosiaalisen median kanavissa eli Facebookissa ja Instagramissa.

Kirkon kanavissa julkaistaan paljon kuvia ja tekstejä, mutta video jää valitettavasti taka-alalle. Itse toimin pääasiallisesti TikTokissa, joka mielletään etupäässä nuorten alustaksi, vaikka alaikäisiä on kaikista 1,8 miljoonasta suomalaisesta käyttäjästä noin

Sosiaaliseen mediaan sisältöä tuottaville työntekijöille tulisi mahdollistaa tämä nykyisin hyvinkin oleellinen työ antamalla sopivat työvälineet ja tasoittamalla heidän työkuormaansa. Ei ole oikein, että sosiaalisessa mediassa työtä tekevät työskentelevät sen lisäksi saman määrän kasvotusten tehtävässä seurakuntatyössä.

22 %. Täysi-ikäisiä on jopa 1,4 miljoonaa ja määrä kasvaa koko ajan.

TikTok on lyhyisiin videoihin erikoistunut alusta, eli tempo on esimerkiksi Youtubea nopeampi, mikä haastaa ja mahdollistaa todella paljon. Tätä kirjoittaessani minulla on 20 602 seuraajaa, mikä olisi seurakuntakokona jo kohtuullisen iso.

Monille sosiaalisessa mediassa tehtävä työ voi näyttäytyä vähemmän soveliaana seurakunnan työnä kuin kasvokkain tehtävä työ. Osa ei ymmärrä verkkotyön tärkeyttä, eikä sitä, miten paljon se vie aikaa, jos sen haluaa tehdä kunnolla. Sitä ei myöskään voi tehdä sattumanvaraisesti silloin, jos jää aikaa.

Verkkotyö palvelee myös kokonaiskirkkoa

Verkossa tehtävää työtä pitää mielestäni katsoa seurakunnan työtä laajempaan ja ajatella enemmänkin kokonaiskirkkoa. Ihmiset etsivät somesta itselleen sopivaa sisältöä, eikä se katso maantiedettä. TikTok alustana on keskimääräistä parempi uusien ihmisten tavoittamiseen. Useissa alustoissa ihmisten pitää etsiä sinut, tai tilii pitää sponsoroida rahalla, jotta uudet ihmiset löytävät sivullesi. TikTok tarjoaa videotasi aktiivisesti myös niille ihmisille,

jotka eivät ole sinua ennen nähneet.

TikTokin voi nähdä halutesaan lähetyksenttänä tai mahdollisuutena avata kirkon toimintaa ja kristinuskoa myös niille, joiden side kirkkoon on löyhä tai suoraan olematon. Omassa toiminnassani olen tavoittanut erityisesti näitä ihmisiä. Osa heistä on lähestynyt minua muita reittejä pitkin, jotta he voisivat tuoda esiin näkemyksiään ja kiitostaan, miten kirkko näyttäytyy uudessa valossa videoteni kautta. On hyvä muistaa, että useille ihmisille mielikuva kirkosta rakentuu pappien kautta, ja meidät nähdään edelleen Suomifilmien tai säätyläisajan luomien kuvien läpi, vaikka onneksi olemme päässeet eteenpäin edes joissakin asioissa.

Millaista sisältöä someen?

Vaikka olisi onnistunut luomaan hyvän konseptin, jolla tavoittaa ihmisiä, on TikTokissakin omat haasteensa niille, jotka tekevät mielipiteitä tai tunteita herättäviä sisältöjä. Olen itse saanut paljon kommentointia niin TikTokissa kuin sen ulkopuolellakin siitä, miten pappin kuuluisi tehdä sisältöä sosiaaliseen mediaan. Ymmärrän, mistä tämä kommentointi nousee, koska tiedän tekeväni sisältöä eri tavalla kuin suurin osa muista ja käsittelen

asioita hyvin vaihtelevilla tavoilla, joista osa on hyvinkin viihteellistä tyyliiltään.

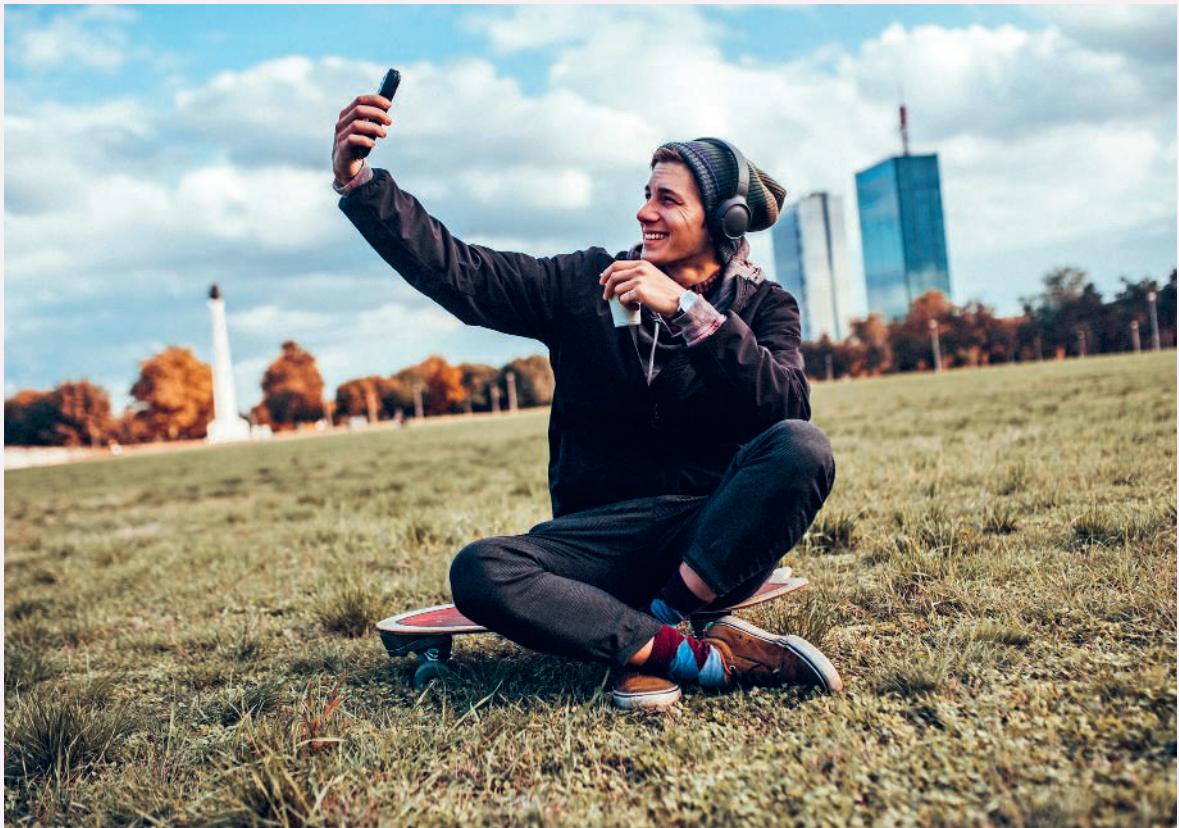
Eryteisesti keväällä 2021, kun aloitin videoiden tekemisen, oli kommentointi videoihin hyvinkin vaihtelevaa. Osa toivoi minulle potkuja tai mahdollista itsemurhaa, osa pettyi, kun en tehnyt perinteisellä tyyllillä kirkollista sisältöä. Osa innostui todella paljon rennommasta sisällöstä, josta pystyi myös oppimaan asioita.

Yleisesti ottaen ajan löytäminen sisällön tuottamiseen on välillä vaikeaa. Eryteisesti TikTok on nopea-tempoinen ja sen tekeminen vaatii aktiivista videotuotantoa, vaikka videot ovatkin lyhyitä. Aloitin videoiden tekemisen helmikuun lopussa 2021 ja tein ensimmäisen vuoden aikana 412 videota, joita katsottiin noin 12,9 miljoonaa kertaa vuoden loppuun mennessä. Näiden videoiden tekeminen vei paljon aikaa, ja onnistui paljolti koronapandemian tuoman etätöiden vuoksi. Normaalina aikana ei olisi mahdollisuutta tuottaa sisältöä samaa tahtia, mutta toivon mukaan korona-ajasta opittaisiin, ettei verkkotyötä voi jättää tehtäväksi silloin, jos sattuu ehtimään.

Oma persoona likoon

Viimeistään Covid19-pandemia siirsi pappien työtä enemmän sosiaaliseen mediaan. Oma TikTok-tilini syntyi nimenomaan koronan tuoman tarpeen johdosta. Insti-tuutitilit ovat turvallisia ja sisältö, joissa ihmiset eivät ole mukana omilla kasvoillaan, vähentävät vaa-

TikTok alustana on keskimääräistä parempi uusien ihmisten tavoittamiseen.

raa saada törkyviestejä tai asiattomuksia osakseen.

Ihmiset kiinnostuvat toisesta ihmisestä enemmän kuin kasvottomista sisällöistä, joissa ei näe ihmistä sisällön takana. Tästä johtuen päätin tehdä TikTok-profiilini henkilökohtaisella tapiopappi-tunnuksella, mikä ei suoraan personoi minua työseurakuntaani, mutta tekee profiilista lähestyttävämmän.

Jokainen työntekijä on erilainen, omanlaisensa ihminen, eikä kaikkien tarvitse olla yhtä paljon esillä sosiaalisen median kanavissa. Mielestäni kenenkään velvollisuus ei ole olla mukana jokaisessa mediassa.

Oleellisin asia työnantajalta olisi kuitenkin ottaa huomioon sosiaalisen median sisältöä tuottavat työntekijät. Heille tulisi mahdollistaa tämä nykyisin hyvinkin oleellinen työ antamalla sopivat työvälineet

Ajan löytäminen sisällön tuottamiseen on välillä vaikeaa.

ja tasoittamalla heidän työkuormaansa. Ei ole oikein, että sosiaalisessa mediassa työtä tekevät työskentelevät sen lisäksi saman määrän kasvotusten tehtävässä seurakuntatyössä, mikä on ollut todellisuutta ainakin pandemian alkuun asti. Nyt ei pidä siirtyä tässä asiassa takaisin ”normaaliin”.

Suosittelen, että kirkon työntekijät ottaisivat rohkeammin haltuun uusia sosiaalisen median alustoja. Se on oivallinen tapa tavoittaa yhä enemmän ihmisiä, eikä vain sa-

moja, jotka jo seuraavat kaikkia kirkollisia tilejä. Erityisesti kannustan kokeilemaan videosovelluksia, esimerkiksi TikTokia, jonka toimintatapa sopii hyvin uusien ihmisten tavoittamiseen.

Rohkeat kokeilut avaavat ovia ja uusien ihmisten tavoittamiseen tarvitaan raikkaita tapoja, vaikka sanoma kirkon työssä pysyy samana. Suomifilmi-todellisuus on tiukasti ihmisten mielissä, mutta sitä pystyy murtamaan näyttämällä persoonien moninaisuutta. ✕

”Joka tarttuu auraan ja katsoo taakseen”

– kirkon verkkotyön tilastointi ja sen ongelmat

Verkossa käytettäviä alustoja on monia, eikä ole aina selvää, miten verkossa osallistuneet lasketaan. Jollakin tavalla tilastoja on kuitenkin syytä täyttää, jotta verkkotyö tulee näkyväksi ja saa jatkossakin resursseja.

JUHA ITÄLEINO
SEURAKUNTAPASTORI,
RIIHIMÄEN SEURAKUNTA

Leijonat voittavat kultaa ja yhtäkkiä jumalanpalveluksissa on 90 000 osallistujaa lisää. Näin kävi 20. helmikuuta tänä vuonna. Syynä ei kuitenkaan ollut ihmisten ryntääminen kirkkoon, vaan se, että Helsingin Tuomasmessuun radion kautta alkuvuonna osallistuneet tilastoitiin.

Se työ, mikä tilastoidaan, näkyy. Se, mikä näkyy, on oikeaa kirkon toimintaa. Tai näin ainakin ajatellaan. Internet ja sosiaalinen media ovat tuoneet monia uusia työtapoja kirkkoon. Blogit, keskustelupalstat, Facebook, Youtube, Instagram, Snapchat – nämä kaikki ovat välineitä, joilla ihmisiä voidaan kohdata

ja järjestää tapahtumia. On hyvä, että tilastot saadaan vastaamaan todellisuutta – vaikuttavathan tilastot myös siihen, miten luottamushenkilöt jakavat rahaa eri toimintamuodoille.

Teologisesti voisi väittää, että sanoman eteen päin vieminen on juuri kirkon työn ydin. Tilastojen maailmassa kirkon toiminta on kuitenkin vain tilaisuuksia ja kohtaamisia. Lehtijuttuja, seurakuntalehtiä ja Jeesus tulee -tietensivustoa ei lasketa kirkon toimintaan. Verkossakaan yksittäisiä julkaisuja ei tilastoida, elleivät ne ole luokiteltavissa tapahtumiksi: julkaisu ”tilastoidaan, jos se selkeästi korvaa paikan päällä tapahtuvan toiminnan tai on muuten itsenäinen tapahtuma”. (Tilasto-ohjeet, s. 11)

Tapahtumat ja osallistujat verkossa

Vuoden 2021 alussa kirkon tilastoihin ilmestyi koronan sinne pakottama lisäys: osallistujat verkossa. Tämä mahdollistaa sen, että verkotyttyä ylipäänsä näkyy. Osallistujien määrä lasketaan tilaisuudesta riippuen hieman eri tavalla. Kirkollisissa toimituksissa lasketaan vain

livenä seuranneet, jumalanpalveluksissa osallistujamäärä lasketaan kaksi vuorokautta tilaisuuden päätymisen jälkeen ja muissa tapahtumissa voidaan harkita, kuinka monta päivää lasketaan – kuitenkin enintään kolmen viikon ajalta. Tässä on selkeästi ajateltu tilastojen työtaakkaa.

Verkkoon voidaan tuottaa itsenäisiä, vain verkossa olevia tapahtumia. (Työntekijä täytyy kuitenkin tilastoida paikalla olleeksi.) Nettiin tekstiksi tai videoksi tuotettu hartaus on tapahtuma, ei vain viestintää. Tällöin videolle päätetään koontikausi, enintään kolme viikkoa, ja tänä aikana osallistuneet lasketaan.

Verkossa olevia tapahtumia ovat myös Instagram-postaukset ynnä muut. Tapahtuman itsenäisyys pitää pohtia: esimerkiksi kymmenen kuvan sarja pääsiäisestä on vain yksi tapahtuma. Voi olla perusteltua, että yhden päivän tarinat ovat yksi tapahtuma, vaikka ne jakautuivat koko päivälle. Tapahtumalle keskeistä on immersio tai sitoutuminen: some-osallistuja osallistuu, esimerkiksi katsoo tai kuuntelee keskittyneesti ainakin jonkin aikaa.

Entäpä sitten kohtaamiset? Koh-

taaminen on lähtökohtaisesti aina kaksisuuntaista. Tiedottamista ei lasketa myöskään kohtaamisena, ei vaikka viesti olisi somealustalla lähetetty. Jos kaksisuuntaisuus täyttyy ja kohtaamisessa on läsnä ammatillinen ulottuvuus, se voidaan tilastoida.

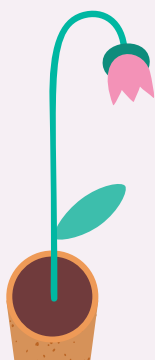
Katselijasta osallistujaksi - katsauksia eri palveluihin

Oma vaikea ongelmansa on se, ketkä kaikki ovat osallistujia. Teologisesti katsottuna osallistujia ovat hartaus tilanteissa kaikki, jotka yhtyvät rukoukseen. Näitä hengellisiä osallistujia ei voi kuitenkaan tietää, joten kirkko tyytyy kirjaamaan jotenkin selvitetävät osallistujat. Jos kirkossa olevaan tilaisuuteen pamahtaa joku paikalle, ja viipyy lyhyttä hetkeä pidempään, tuntio on hänet jo kirjannut. Mutta kuinka pitkään pitää katsoa videota, että on osallistunut siinä toteutettuun tapahtumaan? Kaikki some-alustat tuottavat jonkinlaisia tilastolukuja, mutta niitä pitää vähän perata.

Teams on helpoin. Se antaa tilaisuuden perustajalle osallistumisraportin. Toki yhden käyttäjän takana voi olla useampi osallistuja, joskus jopa kokonainen hoitokoti. Tällöin pitäisi osata arvioida ruudun takana olevien henkilöiden määrä.

Mistä tietää, ovatko kaikki YouTube näytöt erillisiä osallistujia? Yksi näyttö nimittäin tarkoittaa yli 30 sekuntia seurannutta henkilöä, mutta luku ei kerro, kuinka keskittyneesti katsoja oli mukana tai oliko hän koko tilaisuuden ajan pai-

Tilastointi tekee työn näkyväksi.

kalla. Live-lähetyksistä saa tilastoitua myös samanaikaisten katsojien määrän sen ollessa korkeimmillaan. Lukema ilmoittaa henkilömäärän luultavasti hieman alakanttiin, kun taas näyttöihin perustuva lukema menee hieman yläkanttiin.

Facebookissa löytää tiedon videoiden katseluista, mutta myös eri pituuksia katsoneet. Näistä valitaan kuhunkin videoon sopiva pituus osallistujien määräksi. Kuva- tai tekstipäivityksen tavoittama ihmismäärä ja siihen sitoutuneet löytyvät Meta Business Suitesta. Henkilökohtaisten tilien tilastoja ei samalla tavalla saa näkyviin.

Instagramissa tavallinen profiili ei näytä kuin tykkäykset, mutta ammattilaisprofiililla voi katsoa tarkempia kävijätietoja. Kävijätiedoista tärkein ei ole näyttökerrat, vaan kattavuus. Se kertoo, kuinka monta eri käyttäjää on nähnyt postauksen tai tarinan. Useasta kuvasta koostuvassa tarinassa voi kirjata osallistujiksi kattavuuden eniten katsellusta kuvasta.

TikTok puolestaan paljastaa yksittäisistä videoista katselukerrat. Palvelun laskentatapa eroaa esimerkiksi Youtubesta, sillä heti kun videota aletaan näyttää – katsottiin sitä sekunti tai enemmän – lasketaan katselu näytöksi. Jos sama henkilö katsoo sen uudelleen, tai palaa myöhemmin katsomaan, jokainen näistä lasketaan katselukeraksi. Näytöt eivät siis ole kovin luotettava osallistujamittari. Sen sijaan ammattilaisprofiilissa löytyy tieto tavoitetusta yleisöstä, joka so-

pii paremmin kirkon lomakkeisiin kirjattavaksi. *Snapchatin* puolella tarinoiden katsojamäärä näyttää suoraan yksittäisten käyttäjien määrän.

Entäpä muut palvelut, kuten vaikkapa *blogit*? Nämä tiedot pitää etsiä verkkosivuston (esim. Lukkarin) raportointityökalulla. IT-henkilöstö voi auttaa tässä. *Keskustelupalstoilla* osallistujiksi voinee merkitä keskusteluun osallistuneet. *Jodelin* tilastoja on hyvin vaikea, lähes mahdoton arvailla. *Discordin* puolella voi laskea kussakin tapahtumassa kirjoittaneet ja ääneen puhuneet, mutta tämä pitää tehdä tilaisuuden aikana. *Podcastien* kuuntelijamäärä löytyy Spotifystä tai muusta alustasta, johon ne on ladattu.

Millä lomakkeella kirjataan?

Oikean lomakkeen valinta on aika helppoa. Sähköinen varausjärjestelmä valitsee usein oikean lomakkeen valmiiksi, mutta joskus joudutaan miettimään, mikä lomake on oikea. Jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset ovat lomakkeiden osalta selkeitä. Hartaudelliset videot ja muu vastaava sisältö lienee sopivaa merkitä A1-lomakkeen tilaisuustyyppille Hartaus- tai rukoushetki.

Tilaisuustyyppien soveltaminen toimii verkkotapahtumien yhteydessä samoin kuin muissakin. A2-lomakkeissa on tilaisuustyyppi Ryhmä, jota on luontevaa käyttää niissä tilanteissa, joissa palvelussa on seuraajien muodostama, mutta kuitenkin avoin ryhmä. Esimerkiksi

live-chättäys Instagramissa tai TikTokissa on sopiva tilastoida ryhmänä kalenterivuoden päättyessä.

Sosiaalisessa mediassa käytetään aina jonkun yrityksen luomaa alustaa. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että tapahtuma olisi järjestetty yhteistyössä yrityksen kanssa.

Tilastoinnin päämäärä

Tilastojen tarkoituksena on auttaa ”seurakuntia tiedolla johtamisessa ja suunniteltaessa resurssien määrää eri tehtäviin.” Suosittelen kaikille verkkotyötä tekeville, että luette tarkasti tilastoinnin täyttöohjeet.

On kuitenkin sopivaa muistaa Jeesuksen opetus: ”Joka tarttuu auran ja katsoo taakseen, ei ole sopiva Jumalan valtakuntaan.” Auraamisessa on tärkeää valita kiinnepiste jostain kaukaa edestä ja mennä sitä kohti – näin vako pysyy suorana. Taakse katseleminen tekee vaosta poukkoilevan. Olen ymmärtänyt Jeesuksen sanat tässä opetuksesi työn itsearvioinnista. Emme saa jatkuvasti arvioida omaa työtämme ja tehdä sitä osallistujamäärät silmissä kiiluen. Työtä pitää tehdä muistaen työn päämäärä, eli Jumalan valtakunta ja siitä ne puolet, jotka meistä itse kullekin ovat tärkeimmiksi nousseet. ✕

Lue lisää: Seurakuntien toimintatilan tilastolomakkeiden täyttöohjeet 2021-2022 (löydät sen helpoiten Sakasti.fi > Tilastolomakkeet > Täyttöohjeet)

VUONNA 2028 VANHA TESTAMENTTI LÖYTYY JOKAISEN TASKUSTA

Mitä puoli miljoonaa suomalaista teki koronavuonna 2021? Luki tai kuunteli Uutta testamenttia mobiililaitteelta! Ja jatkoa seuraa: nyt Suomen Piipiaseuran tähtäimessä on vuosi 2028 ja Vanhan testamentin tuominen uutena käännöksenä mobiilikäyttäjien saataville.

HANNA VANONEN

TT, SUOMEN PIPIASEURA

Tämän vuoden tammi-kuussa Suomen Piplia-seurassa aloitettiin mit-tava hanke: Vanhan testamentin kääntäminen alkukie-lestä mobiilikäyttäjille. Hanke on jatkoa vuonna 2020 julkaistulle Uu-den testamentin käännökselle. Sa-mat käännöseriaatit ohjaavat molempia hankkeita: Käännettä-essä ajatellaan ennen kaikkea vas-taanottajaa mobiililaitteen ääressä, ja alkukielen merkitykset pyritään välittämään rikkaalla ja ymmär-rettävällä suomen kielellä juuri hä-nelle. Käännöstyötä ohjaa erityi-sesti 15–25-vuotiaiden kielentaju, minkä myötä tekstin ajatellaan ole-van ymmärrettävää kaikille ikäluo-kille. Käännös on ekumeeninen hanke, ja sen ohjausryhmässä ovat edustettuna evankelis-luterilaisen kirkon lisäksi Suomen ortodoksinen kirkko, katolinen kirkko Suomessa sekä Suomen vapaakristillinen neu-vosto.

Paavalista tuli kaveri

Raamattuteologian kouluttaja **Mika Aspinen** oli mukana jo UT2020-hankkeessa, ja hän jatkaa ohjaus-ryhmän jäsenenä VT2028-projek-tissa. Työnsä puolesta Aspisella on näköalapaikka uusien käännök-sien vastaanottoon seurakunnissa. ”Omissa koulutuksissani havaitsen, että UT2020 on otettu yllättävän-kin laajasti ja innostuneesti vastaan. Jokaisessa koulutusryhmässä use-

ampi kertoo heti kättelyssä käyttä-neensä sitä”, Aspinen kertoo. Seu-rakuntatyössä UT2020:a käytetään hänen tuntumansa mukaan erityi-sesti perhe- ja nuorten messuissa sekä rippikouluissa. Aspinen ottaa kuitenkin erityisesti esiin, että raa-mattukoulutuksiin osallistuvat seu-rakunnan työntekijät puhuvat usein käännöksen merkityksestä itselleen: ammattilaiset kertovat UT2020:n olevan merkittävä oman raamatun-tuntemuksen ja hengellisen elämän kannalta. ”Muutamakin on sano-nut: vihdoinkin Paavali alkaa tun-tua ymmärrettävältä!” Aspinen iloitsee.

Myös suomen kielen asiantun-tija **Tuomas Juntuselle** kehittyi UT2020:n myötä läheisempi suhde nimenomaan Paavaliin. UT2020:n muotoilu nykykielelle on pitkälti Juntusen kynästä lähtöisin, ja nyt hän jatkaa suomen kielen asiantun-tijana Vanhan testamentin kään-nöstiimissä. Ennen käännöstyöhön ryhtymistä hän tunsikin Raamattua etenkin kirjallisuudenopintojensa myötä, ja väitöskirjassaan hän oli tutkinut muun muassa **Juha Sep-pälän** romaaniin ja novellien kyt-köksiä Raamatun kertomuksiin. UT2020:n kääntämistä aloittaessa Juntuselle tuttuja olivat siis nimen-omaan Raamatun kertovat jaksot. ”Kääntämisen myötä tutustuin pa-remmin myös kirjeisiin ja Paavalin ristiriitaiseen ja kiinnostavaan hah-moon. Samalla kristinuskon keskei-

Käännöstyötä ohjaa erityisesti 15-25-vuotiaiden kielentaju.

set opinkappaleet tulivat aiempaa tutummiksi ja moni virheellinen en-nakkoluuloni tuli oikaistua. Raa-matun tyylillinen ja ajatuksellinen moninaisuus yllätti, vaikka periaat-teessa olinkin asiasta tietoinen”, Juntunen kuvailee.

Unohdettuja teologisia teemoja esiin

Entä sitten uusi Vanhan testamen-tin käännös, mitä se voisi tuoda seurakuntatyöhön vuonna 2028? Tuomas Juntunen uskoo, että teks-tin ymmärrettävyyden lisääminen tuo Raamatun lähemmäs lukijoita: ”Sekä UT2020 että VT2028 teh-dään niin, että käännöstä on kiva lukea. Uusien käännösten avulla pääsee helpommin siis sisälle Raa-mattuun – etenkin, jos kynnys sii-hen tarttumiseen on tuntunut kor-kealta.” Samaa arvelee Mika Aspinen: ”Ymmärrettävyys koros-tuu ehkä vieläkin enemmän Vanhan testamentin kohdalla, koska Van-han testamentin maailma on sekä seurakuntalaisille että työntekijöille keskimäärin paljon vieraampi kuin

Uuden testamentin.” Aspinen toivoo ymmärrettävyyden lisäävän Vanhan testamentin käyttöä niin saarnateksteinä, hartauksien pohjana kuin eri-ikäisten toiminnassa. Hänen unelmana on myös virkistyvä keskustelu isoista teologisista teemoista, jotka korostuvat erityisesti Vanhan testamentin lehdillä: ”Esimerkiksi Vanhan testamentin jumalakuvat, sotaisuus sekä teksti nykyäkökulmasta eettisesti ongelmalliset piirteet kaipaisivat lisää huomiota.”

Mutkikas matka papyrukselta puhelimeen

Raamattuteologian kouluttaja Mika Aspinen iloitsee siitä, että eri käännösten lukeminen rinnakkain houkuttaa mahdollisesti yhä useammat raamatunlukijat alkukielten pariin. Etenkin kirkon työn ammattilaisille voi erilaisten käännösten myötä herätä halu tietää, mitä alkutekstissä oikeastaan sanotaan. Samaan aikaan Vanhan testamentin uusi käännös on myös omiaan muistutamaan, että Raamatun alkutekstistä puhuminen ei itse asiassa ole ongelmaton – etenkin Vanhan testamentin kohdalla. UT2020:n kääntäjien oli suhteellisen helppo nojautua yleisesti hyväksytyyn Uuden testamentin kriittiseen tekstilaitokseen. Vanhan testamentin osalta tilanne on mutkikkaampi. Vanhin koko Vanhan testamentin sisältämä

käsi kirjoitus on peräisin keskiajalta, ja vasta Qumranin löydöt 1940- ja 50-luvulla tarjosivat tutkijoiden käyttöön ennen ajanlaskun alkua syntyneitä Vanhan testamentin tekstien käsi kirjoituksia. Qumranin käsi kirjoitukset vahvistivat myös sen, että varhaiset kreikankieliset käännökset ovat tärkeä reitti Vanhan testamentin varhaisimpien teksti-muotojen äärelle. Siksi myös Septuagintana tunnettu Heparalaisen Raamatun kreikankielinen käännös on otettava huomioon Vanhaa testamenttia käännettäessä.

Qumranin tekstejä ja kreikankielisiä käsi kirjoituksia osattiin hyödyntää jo viimeisintä Kirkko-raamattua käännettäessä, mutta sittemmin tutkimus on mennyt eteenpäin. Niinpä on mahdollista, että joissakin kohdissa VT2028:n kääntäjät päätyvät tekstikriittisiin perusteisiin Kirkko-raamatusta eroaviin ratkaisuihin. ”Mikäli näin käy, se tietysti havainnollistaa Vanhan testamentin alkutekstin erityishaasteita lukijalle”, toteaa Mika Aspinen. Myös Tuomas Juntunen pitää alkutekstien huolellista tarkastelua tärkeänä: ”Jo UT2020 oli monessa kohtaa uskollisempi alkutekstille kuin aiemmat käännökset, joissa on toistettu ensimmäisten suomennosten puutteellisilla tiedoilla tehtyjä käännösratkaisuja vain siksi, että niihin on ehditty jo tottua”, hän sanoo.

Parhaasta käännöksestä puhuminen on harhaa

Se, että näinkin pienellä kielialueella kuin Suomessa on pian käytössä uusi ja uusin periaattein käännetty Vanha testamentti on varsin poikkeuksellista. Suurten maailmankielten puhujat ovat tottuneet erilaisiin käännöksiin, mutta pienellä kielellä lukevilta taju kääntämisen mahdollisuuksista ja rajoituksista katoaa helposti. Mika Aspinen on työssään huomannut, että uudet käännökset ovat hyvä keino hankiutua eroon turhan yksioikoisista näkemyksistä: ”Se perusajatus, että kaikki kääntäminen on tulkintaa, käy entistään ilmeisemmäksi, kun tarkastellaan eri käännöksiä”, hän toteaa. Aspinen koulutuksissa moni osallistuja on eri käännöksiä lukiesaan havahtunut huomaamaan, että kysymys käännöksen ”paremmuudesta” ei ole kovin mielekäs. ”Hedelmällisempää on pohtia, missä mielessä tai mitä tarkoitusta varten jokin tietynlainen käännösratkaisu voi olla havainnollisempi kuin jokin toinen”, Aspinen sanoo. Uudet käännökset antavat mahdollisuuden havainnollistaa alkukielisen tekstin luonnetta ja kääntämisen haasteita myös seurakuntalaisille. ”Lisäksi voidaan käydä vielä periaatteellisempia keskusteluja uskonnollisen kielen luonteesta, vaikkapa siitä, millä tavoin kieli ylipäättään tavoittaa uskonnollista todellisuutta”, Aspinen kannustaa. ✕

Mitä uusi Vanhan testamentin käännös voisi tuoda seurakuntatyöhön v. 2028?

Kirjoittaja työskentelee VT2028-hankkeessa eksegeettisenä asiantuntijana. Katso lisää: www.raamattu.fi ja Piplia-sovellus.

ANNA HÄSTÖ

TM, TYÖURAVALMENTAJA, BARONA TYÖKYKYPALVELUT

Työnhakija tai -tarjoaja: ota some haltuun

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2020 somea käytti 69 % 18–69-vuotiaista. Koronapandemia räjäytti lukemat huippuun ja vanhemmat sukupolvet ovat tehneet sen kuuluisan digiloikan. Kun pandemian aikana kehoitettiin pitämään etäisyyttä, siirtyi yhteydenpito somen viestipalveluihin. Sosiaalisten suhteiden lisäksi haettiin viihdettä ja ajankulua: nettitelevisiion ja streaming-palveluiden kulutus räjähti, kun yhtäkkiä olikin paljon aikaa vietettäväksi kotosalla.

Sosiaalinen media linkittyy paitsi vapaa-aikaan myös työnhakuun. Perinteiset työvoimapalveluiden sivut eivät enää tavoita isoa joukkoa hakijoita, saati niitä potentiaalisia tulevia työntekijöitä, jotka eivät aktiivisesti hae työtä. Somessa tiedustellaan etukäteen työpaikan mainetta, toimintatapoja ja työkulttuuria. Jos työpaikalla on huono ilmapiiri, se tieto kantautuu kauas. Some siis antaa työnantajille uusia kanavia hakea osaajia, sekä vastaavasti työnhakijoille mahdollisuuksia kysellä etukäteen hiltaijasta tietoa. Työnantajien tulee nykyään miettiä myös hakijakokemusta, kun automaattiset ”valitettavasti valintamme ei tällä kertaa kohdistunut sinuun” -viestit eivät enää riitä. Se miten rekrytointia hoidetaan, kertoo työpaikan arvoista sekä johtamisesta. Hakijakokemuksesta välittäminen on järkevää – yhtä työpaikkailmoitusta saattavat lukea tuhannet silmäparit. Jos hakijaa kohte-

lee tylästi, kertoo hän siitä eteenpäin ja näin on työnantajan mainetta kolhaistu.

Somessa on mahdollista käyttää kekseliäisyyttä. Esimerkkinä Burger King, joka pyysi kesätyötä hakevia duetoimaan TikTok-videotaan vastaamalla haastattelijan kysymyksiin. Tällainen haastattelu vaatii rohkeutta, mutta voi olla nuorelle luonteva tapa ottaa ensikontakti. Videohaastattelu tai -cv ovat rekrytoinneissa jo laajalti käytössä oleva väline. Somen kautta työnhakija voi erottautua muista.

Some antaa työnantajille uusia kanavia hakea osaajia.

Suomalaisille kehuminen on vaikeaa ja LinkedIn-tyyppinen hehkutus hienoista projekteista ja työelämän lennokuudesta on vierasta. Mutta eikö vanha sananlasku sano:

”kukas kissan hännän nostaa, jos ei kissa itse.”
Tuo siis rohkeasti esiin vahvuutesi ja onnistumisesi!

Somen käyttö työvälineenä on arkea lähes kaikkialla. Tutkimusten mukaan yritysten tileihin sitoudutaan huonosti, mutta yksittäiset mielenkiintoiset persoonat ovat vetovoimaisia. Kirkon piiristä esimerkiksi Haagan seurakunta Helsingistä on viestinyt ennakkoluulottomasti työntekijöiden persoonien kautta. Ja ymmärtääkseni hyvällä tuloksella. Henkilökohtaisuus tuo sanoman lähelle ja luo suhteen vastaanottajaan.

Some on tullut pysyvästi osaksi elämäämme – myös työelämää. Valjasta se siis hyvään käyttöön. ✕

En gammal kyrka, uKirke, har omvandlats till en kyrka för ungdomar och har nuförtiden ett gigantiskt chockrosa Jesushuvud bredvid altaret.

De nordiska prästförbunden möttes i Köpenhamn

Precis som med så mycket annat har mötet för Nordiska Prästföreningars Samarbetsorgan NPS hållits digitalt och skjutits upp de senaste åren, men nu kunde ett fysiskt möte äntligen hållas. Mötet hölls i Köpenhamn 2–4 mars 2022 och på plats var delegater från Island, Färöarna, Norge, Danmark och Finland. De svenska delegaterna deltog ännu på distans.

JANETTE LAGERROOS
KAPLAN, VÄSTÅBOLANDS SVENSKA FÖRSAMLING
BILD JANETTE LAGERROOS

Kirken på vandet, en kyrka byggd på en pråm, är en flytande samlingsal för 100 gudstjänstdeltagare.

När vi, Finlands delegater **Janne Keränen, Merja Laaksamo** och **Janette Lagerroos**, kom till Köpenhamn möttes vi av ett strålande varmt vårväder med solsken och blommande vårblommor.

Första kvällen bekantade vi oss med varandra över middag och sedan delade vi erfarenheter hur Corona-pandemin påverkat både i fackförbund och kyrkor. Mycket hade varit lika i de olika länderna.

Andra dagen gjorde vi en rundresa i Köpenhamn och besökte tre mycket olika kyrkor.

Kirken i Ørestad, en kyrka inrymt i ett höghus i ett nybyggt bostadsområde, imponerade genom att i sin enkelhet kunna ge en känsla av katedral. Att kyrkan är inhyst i ett höghus ger en omedelbar närhet till samhället den tjänar. Inhysande även kontorsrum och mötesrum är kyrkan mångfunktionell och levande.

Kirken på vandet, en kyrka byggd på en pråm, är en flytande

samlingsal med en altartavla gjord av församlingens minikonfirmander. Genom fönstren ser man ut över däck och vattnet. En skojig detalj är att korset på kyrkans tak kan fällas ner när kyrkan behöver flyttas så att den ryms under broarna i Köpenhamn.

uKirke, en gammal kyrka som omvandlats till en kyrka för ungdomar, har kvar sin gamla fina altarmålning, men bredvid står ett gigantiskt chockrosa Jesushuvud. På den gamla orgelläktaren finns idag ett kontor och under ena sidans läktare finns en estrad. I salen finns det fullt av soffor och fätöljor på hjul så att salen lätt kan möbleras om. Det är en spännande kombination av gammal kyrkointeriör och modern ungdomskultur. Verksamheten är omväxlande och viktig för ungdomarna i området.

Aktuellt från förbunden

På själva mötesdagen rapporterade alla delegater vad som varit aktu-

ellt i respektive förbund den senaste tiden. Här presenteras ett mycket kort sammandrag av huvudpunkterna:

Kyrkans akademikerförbund KyrkA i Sverige hade varit utsatta för att ha anställt en illvillig person som efter en kort tids anställning riktat falska anklagelser mot förbundet och dess personal som ledde till rättegångar och mycket negativ mediauppmärksamhet. Det har varit en mycket omfattande kris som lett till stort illamående bland personalen och kostat förbundet omkring 1000 medlemmar som avslutat sitt medlemskap. Krisen är nu över och "förbundet överlevde", men nu återstår ett stort arbete att rekrytera nya medlemmar och åter bygga upp organisationen och förtroendet för den. En annan uppmärksam kris i Svenska kyrkan har varit att biskopen i Visby avsattes och avkragades efter att under flera års tid haft en utomäktenskaplig relation med en anställd i stiftet.

Strejk i norska kyrkan

De norska delegaterna berättade att tjänstebostadsförmånen togs bort från prästerna år 2015 i Norge, vilket kompensades med höjda löner under en övergångstid om 6 år. Efter dessa år tänkte arbetsgivarparten att man kunde anställa präster med lägre lön än de som tidigare haft tjänstebostadsförmån. För att förhindra detta gick 10 olika fackföreningar ut i en strejk som räckte 30 dagar. Eftersom strejken inföll under coronatiden måste strejken föras fram digitalt. Ett fåtal präster togs ut i strejk, men uppslutningen kring strejken var massiv och stödet stort. Församlingsborna led inte av strejken, men nog arbetsgivarna. Man strejkade inte för egna rättigheter, utan för kommande kollegors rättigheter. Arbetsgivarsidan förloerade i anseende och fackföreningarna vann, vilket ledde till att arbetsgivarsidan tvingades gå med på kraven. Det här var den första strejken (i världen?) bland präster. Efteråt kunde man konstatera att präster är mycket lojala och inte går ut i strejk för detaljer i avtal, utan att det måste gälla avgörande frågor. Efteråt har man lanserat kampan-

jen #bliminkollega för att rekrytera flera präster.

Det första kollektivavtalet på Island

På Island är präster inte sedan 1.1.2020 längre statligt anställda tjänstemän, utan anställda av kyrkan. Det här förutsatte att förbundet och arbetsgivarsidan förhandlade fram och slöt det första kollektivavtalet någonsin på Island. Minimikravet var att ingen skulle få sämre lön än tidigare. Man kunde även få till en viss utjämning mellan lågavlönade (oftast på landet) och högre avlönade (oftast i städer) präster. De nya villkoren motiverar prästerna att organisera sig. Diskussioner kring 36 timmars arbetsvecka pågår.

Tjänstebostaden är knuten till församlingsprästtjänsterna i Danmark

Danske Præsteforening berättade att det finns politiska utmaningar kring prästernas pensionskassa i fråga om präster som tjänstgjort i andra anställningar än inom kyrkan. Förbundet arbetar för att jämställa prästers, prostars och bi-

skopars löner med andra statliga tjänstemän i liknande position (ex. läkare, jurister, akademiker). Det upplevs som viktigt att tjänstebostaden är knuten till församlingsprästtjänsterna, även om det på många håll är utmanande med gamla prästbostäder som är i dåligt skick. Förbundet fick en ny huvudbestyrrelse vid årsskiftet.

Färöarnas Præsteforening är en underförening till den Danske Præsteforening, men är självständig att göra avtal på Färöarna. Föreningen har 27 präster och nu diskuteras att anställa två präster till för ungdomsarbete och diakoni. En fjärde del av prästerna på Färöarna är kvinnor, men det finns också präster som inte godkänner kvinnor i ämbetet. Trots detta har man lyckats komma överens och hitta fungerande strategier för alla. Det upplevs som viktigt att prästerna fortsättningsvis förblir statliga tjänstemän. Kyrkotillhörigheten är 78% på Färöarna och kyrkoskatten är 0,6%.

Från Finland kunde vi bland annat berätta att ett nytt kollektivavtal precis förhandlats fram och om arbetstidslagen som fortfarande tolkas olika av arbetsgivar- och arbetstagarsidan.

Mötesdagarna var givande och alla delegater kunde konstatera att det är viktigt att prästförbunden i Norden har samarbete och träffas regelbundet. Nästa år ordnas mötet på Island. ✕

I Norge strejkade man inte för egna rättigheter, utan för kommande kollegors rättigheter.

MATTI PERÄLÄ
TEOLOGIAN TOHTORI,
TOHMAJÄRVI

Yksinäisen ratsastajan päiväkirja

”**S**ie oot semmonen yksinäinen ratsastaja”, sanoi Matti J. Kuronen minulle 1980-luvun Lappeenrannassa. ”No niihäh mie taijan olla”, vastasin. Siinäpä se on kiteytetty, elämäni tarina. Androidi pitkospuilla on sieluni sukua.

Miksi minusta ei tullut insinööriä, niin kuin lyseon ammatinvalinnan ohjaus yksiselitteisesti suositteli? Tai miksi minusta ei tullut minkään herätysliikkeen uskollista jäsentä? Näihin kysymyksiin vastaa kirjani ”Met-säkirkon polku”. Haluan olla uskovainen ja arvostaa järkeä kuin autoinsinööri.

Yhtä hyvin olisin elämänmatkallani tietenkän voinut kysyä: Miksi turhaan hakkaat päätäsi seiniin? Teologian perusopinnot menivät, joten kuten. Yksi hyvä arvosana kuitenkin löytyy jatkosta, ja se on opintokirjassa oleva professori Teinosen merkintä viimeisestä tentistä, ”Dogmatiikan teol.lis. tutkinnon laaj. oppimäärä erinomaisin tiedoin 21.5.1979.” Tästä loppukiristä olen yhä ylpeä. Samalla dogmatiikka on aiheuttanut elämänikäisen tuuminan.

Usein tuntuu aika sietämättömältä seurata, mitä kaikkea kristillisen opin tai Raamatun nimissä väitetään - aina kirkolliskokousta myöten.

Rippikoulupappina ajattelin, että nuorisotyö on minun elämäntehtäväni. Olin siinä kai jo liian pitkäänkin. Muistan yhä kirkkovaltuutetun ilmeen, kun hän katsoi minua ja sanoi:

”Eikö sinusta koskaan tule mitään?” Espoo ja Vantaa olivat kuitenkin hyvät kasvualustat nuorten maailmaan. Minulla oli hyvät ja nuorisotyötä arvostavat kirkkoherrat esimiehinä, vaikkei nuorisotyön arvostus yleistä ollutkaan. Nuorten elämänkatsomus -kirjaan purkautui nuorten tunteja.

Eläkevuosinakin olen pitänyt kolme rippikoululeiriä. Asessorina ollessani piispa Toivainen pyysi usein selvittämään nuorten asioita:

”Kuunnellaanpa mitä nuorisotyön asiantuntija tästä sanoo.” Itsekeskeistähän tämän toteaminen on, mutta oman elämän lukkojen syntyminen ja aukeaminen ovat juuri sitä. Tarvitsemme joskus ulkopuolisen arvostajan, vaikka kuinka tekisimme työtä koko sydämestämme.

Vailla myrskyjä elämä ei ole mennyt. Monia ihmisiä olen kohdannut ja jokaisella kohtaamisella on ollut merkitys. Kiitollinen olen niin satamatyökokemuksesta kuin perheestä ja uusperheestä, elämänkumppanista, lapsista ja lapsenlapsista, ystäväistä, kolmesta vuosikymmenestä kirkkoherran viroissa, asessorin ja lääninrovastin tehtävistä. No, nuo kun luettelee niin lukija voi oikeutetusti kysyä, että mikä yksinäinen ratsastaja sinä muka olet. Ehkä yksin olo on peruskokemukseni.

Uskovaisen algoritmini olen lainannut Yuval Noah Hararilta: Nöyryyden lajeista kenties tärkein on olla nöyrä suhteessa Jumalaan. Siitä seuraa kaikki muu. Hyvä on vaeltaa, etsiä rasteja ja meloa Jänisjoella. ✕

Tarvitsemme
joskus ulkopuolisen
arvostajan, vaikka
kuinka tekisimme
työtä koko
sydämestämme.

NÄE LAPSEN JA NUOREN SURU!

Kuolema koskettaa joskus läheltä myös lapsia ja nuoria, mutta tilanne voi jättää lähipiirin sekä sanattomaksi että keinottomaksi, voimattomaksikin. Mitä voimme lapsen tai nuoren surun äärellä tehdä? Käpy Lapsikuolemaperheet ry on julkaissut aiheesta oppaan aikuisten, niin työntekijöiden kuin perheidenkin, tueksi. Sen kirjoittajat ovat työskennelleet läheisensä kuoleman kokeneiden lasten ja nuorten parissa. Oppaasta on nyt ilmestynyt uudistettu painos, jossa myös nuoren surua käsitellään edellistä laajemmin.

SANNA SALMELA

TOIMINNANJOHTAJA, KÄPY LAPSIKUOLEMAPERHEET RY

Perheenjäsenen kuollessa monet eri asiat vaikuttavat reaktioihin, menetykskokemukseen yleisemmin ja siten tuen tarpeeseen. Kuolema saattaa esimerkiksi tapahtua yllättäen tai sitä on voitu ennakoita jo pidemmän aikaa. Lisäksi monilla itseen ja omaan elämänsistoriaan liittyvillä seikoilla on merkitystä.

Joskus kuolemasta puhuminen voi olla aikuisellekin vaikeaa. Silloin tukea voi hakea itselleen ammattiauttajilta tai surujärjestöiltä. Tunteiden rehellinen kohtaaminen ja niiden ilmaiseminen ovat yhteydessä hyvään terveyteen, sillä elimistö reagoi tunteisiin silloinkin, kun niitä ei tunnisteta tai ne tuhkahdutetaan. Käsittelemättömänä suru saattaa patoutua vuosiksi ja nousta entistä voimakkaampana pintaan myöhemmissä elämäntilanteissa. Kun kohtaa surevan lapsen tai nuoren, on samalla hyvä pysähtyä omien kuolemaan liittyvien ajatusten äärelle.

”Jos siitä kuolemasta ei puhu, niin se ei varmana tapahdu uudelleen. Onneks mä pystyn olemaan reipas ja ilonen ja ajattelen vaan muita kivempia asioita, niin se vähän inkinu unohtuu.” (Miten tukea lasta

ja nuorta, kun läheinen on kuollut? Opas läheisille sekä perheiden parissa työskenteleville. 2022.)

Voidakseen käsitellä asiaa lapsi tarvitsee paitsi tietoa tapahtuneesta, myös aikuisen apua tapahtuman ja sen herättämien tunteiden sanoittamisessa. Aikuisen tehtävä on arvioida, mitä ja miten kuolemasta kerrotaan. Kaiken, mitä kerrotaan, on oltava totta, mutta kaikkea, mikä on totta, ei tarvitse kertoa. On hyvä miettiä, mitä lapsen on mahdollista ymmärtää ja varmistaa, että hänelle ei synny asiasta vääriä mielikuvia.

Tunnistamaton suru

Lapsille ja nuorille surussa on erityistä se, että tilan saaminen omalle surulle ja arjen jatkuvuudesta huolehtiminen ovat pitkälti lähiikäisten mahdollistamia.

Usein ajatellaan, että läheisensä kuoleman kokenut lapsi on ”unohtanut” tai ”ei sure”, koska aikuinen ei osaa tulkita merkkejä lapsen surusta. Nuorestakin voi olla havaintojen pohjalta vaikea arvioida, mitä läheisen kuolema hänelle merkitsee ja miten se arjessa tuntuu. Lapsi tai nuori saattaa peitellä suruaan, ponnistella ollakseen ”erityisen kiltti”, jotta surevat läheiset eivät entisestään kuormittuisi. Erityisesti nuoret

Mitä voimme lapsen tai nuoren surun äärellä tehdä?

voivat vetäytyä, koska itsenäistyvä nuori haluaa suojata omaa reviiriään ja pitää asioita itsellään.

Joskus surun kokeminen viivästyy niin paljon, että reaktioiden ei enää ymmärretä liittyvän menetykseen. Pienen lapsen tapa surra näkyvästi vain hetkittäin saattaa myös aiheuttaa sen, että aikuiset eivät huomaa tapahtuneen vaikuttavan häneen edelleen. Oppaassa kuvailaankin konkreettisia esimerkkejä lapsen ja nuoren mahdollisia jälki-reaktioita läheisen kuolemaan, jotta aikuisen olisi helpompi kiinnittää niihin huomiota.

Kun lapsi kasvaa surun kanssa

Läheisen kuoleman kokiessaan lapsen naiivi suhtautuminen maailmaan muuttuu ja hänen turvallisuudentunteensa järkkyy. Silloin aikuisen on tärkeintä olla läsnä ja valmis kulkemaan rinnalla.

Lapsi käsittelee kuolemaa sekä menetyksen aiheuttamia tunteita eri ikävaiheissa yhä uudelleen, mutta aina hieman eri tavoin. Hän etsii ajan kuluessa uusia keinoja muistella kuollutta läheistä ja pyrkii mukautumaan ympäristöön, josta puuttuu hänelle tärkeä ihminen.

Kuolemaan liittyvien asioiden ymmärtäminenkin kehittyy lapsen ja nuoren mukana. Tämä ei riipu pelkästään lapsen iästä, vaan on yhteydessä ajattelun kehittymiseen. Lisäksi siihen vaikuttavat muun muassa lapsen aiemmat kokemukset sekä se, miten perheessä on totuttu käsittelemään asioita. Lapsen ja nuoren kehityksen vuoksi on tärkeää, että hän saa tukea asian kä-

sittelyyn yhä uudestaan, myös vuosien kuluttua tapahtuneesta.

Opas sisältää vinkkejä siitä, miten lasta ja nuorta voi tukea surun käsittelyssä, mutta myös käytännön ohjeita esimerkiksi päiväkottiin tai kouluun menetyksen jälkeen palaavan lapsen kasvattajille. Ammattilaisille oppaasta nousee vahva viesti: suru tulisi kohdata lasta, nuorta ja tämän perhettä kuunnellen. ✕

Opasta voi tilata esimerkiksi Käpy Lapsikuolemaperheet ry:n verkkokaupasta: kapy.fi/kauppa/

Menetyksen kokeneille perheille opas on ilmainen.

Läheinen:

- Anna totuudenmukaista tietoa ja keskustele avoimesti.
- Anna aikaa ja tilaa surun käsittelylle.
- Luo turvallisuudentunnetta arjen rutiineista.
- Rohkaise tunteiden ilmaisuun ja käsittelyyn.
- Auta muistelemaan ja tekemään menetyksestä todellinen.
- Seuraa lapsen/nuoren hyvinvointia.
- Huolehdi omasta hyvinvoinnistasi.

Ammattilainen:

- Ota aktiivinen rooli perheen tukemisessa ja yhteydenpidossa.
- Kysy perheeltä itseltään, mitä he tilanteessa toivovat ja mikä heitä auttaisi.
- Sovi perheen kanssa, mitä ja miten asiasta kerrotaan lapsen ryhmälle tai luokalle.
- Huolehdi tiedonkulusta koulun tai hoitopaikan henkilökunnalle, kuitenkin niin, että perheen toiveet otetaan huomioon.
- Osoita lapselle tai nuorelle, että tiedät menetyksestä.
- Kiinnitä huomiota siihen, onko lapsella ystäviä, joille hän voi puhua tapahtuneesta.
- Kerro vanhemmille lapsen tai nuoreen liittyvistä huolestuttavistakin asioista.
- Varmista tuen jatkuvuus.

Isi on kapteeni Punaparta,
merten kauhu.

Paras ilo on näissä
hetkissä!

**Hymyile,
olet Turvassa.**

Elä rohkeasti tässä ja nyt – parasta turvaa läheisillesi on oma henkivakuutuksesi

Koe kaikki elämän värit ja elä rohkeasti omannäköistäsi elämää. Arjessa on helpompi huomata syyt hymyyn, kun sinulle rakkaat ihmiset on turvattu.

Henkivakuutuksella autat perhettäsi pärjäämään taloudellisesti, jos jonain päivänä äkillisesti menehdyt. Esimerkiksi asuntolainan ja muiden kulujen ei tarvitse kaatua kokonaan puolison niskaan, ja autat perhettäsi jatkamaan elämäänsä ja arkeaan tutuissa puitteissa.

Turvaa rakkaimpasi Turvassa-henkivakuutuksella osoitteessa turva.fi/henkivakuutus

**Kun välität,
valitse heille parasta –
Turvassa-henkivakuutus!
Eikä muuten maksa paljon.**

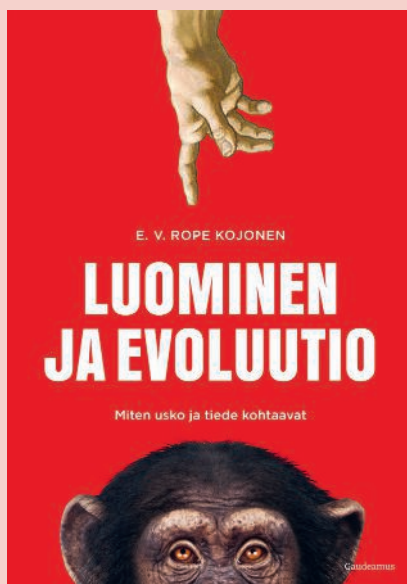
**Laske vaikka itse!
turva.fi/henkivakuutus**

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva • turva.fi • 01019 5110

Turvassa-henkivakuutuksen myöntää LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö

LUOMINEN JA EVOLUUTIO SOPIVAT YHTEEN, MUTTA MITEN?

Kirkossa yleensä ajatellaan, että luominen ja evoluutio ovat yhteensopivia. Harvemmin kuitenkaan keskustellaan siitä, miten luomisen ja evoluution suhde tulisi ymmärtää. Tutkija Rope Kojonen on tarttunut kysymykseen uusimmassa kirjassaan Luominen ja evoluutio: Miten usko ja tiede kohtaavat (Gaudeamus 2021).

SAARA-MARIA JURVA

SEURAKUNTAPASTORI, PORNAISTEN SEURAKUNTA
VÄITÖSKIRJATUTKIJA, ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Kirjassa **Rope Kojonen** esittelee luomisen ja evoluution suhteesta käytyä keskustelua ja erilaisia malleja evoluution ja luomisen yhteensovittamiseksi. Rope Kojonen toivoo, että kirja voisi auttaa kristittyjä tarkemmin miettimään sitä, miten kristilliset perustotuudet, kuten se, että Jumala on Luoja, suhteutuvat tieteeseen. Hän toivoo myös, että ihmiset huomaisivat, että eri tavoin ajattelevat eivät ole uhka vaan että dialogi voi olla yhteinen tutkimusmatka. Tässä haastattelussa Rope valottaa kirjan pääteemoja.

Kuka olet Rope Kojonen?

– Olen neljän lapsen isä ja tutkijatohtori Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa. Perheen kanssa retkeilemme, pelaamme lautapelejä ja luemme paljon. Kun en lue teologiaa, luen usein jonkun muun alan tietokirjallisuutta, tieteiskirjallisuutta tai fantasiakirjallisuutta. Palasin juuri Cambridgesta ja sieltä ostin esimerkiksi egyptologian kirjan.

Minkälainen prosessi Luominen ja evoluutio -kirjan kirjoittaminen oli?

– Prosessi lähti liikkeelle omasta painiskelusta. Se alkoi ehkä jo lukioikäisenä, kun kohtasin eri näkemyksiä uskon ja tieteen suhteesta. Usein evoluutio nähtiin uskon ja tieteen suhteen kipupisteenä. Sen seurauksena aloin pohtia sitä, onko niin, että tiede tarjoaa meille maailman, jossa ei ole mitään tarvetta Luojalle ja jossa on vaan sattumanvaraisia prosesseja, vai olisiko sitenkin päinvastoin, että luonto kertoisikin Luojastaan edelleen. Yritin

kirjoittaa kirjan, josta olisi ollut apua minulle silloin lukioikäisenä ja josta olisi apua kaikkien eri näkemysten edustajille.

Millaisia malleja luomisen ja evoluution suhteeseen on olemassa?

– Hyvin yksinkertaistetusti ja kärjistetyksi sanottuna mallit voisi jakaa kolmeen ryhmään. Ensimmäinen tapa on ajatella, että uskon maailma ja tieteen maailma voidaan pitää täysin erillään ja sanoa, että ne eivät liity mitenkään toisiinsa. Eli on uskon kielen vääринymmärrystä,

että edes yritetään linkittää niitä. Toinen aivan päinvastainen tapa on ajatella, että tiede auttaa meitä ymmärtämään paremmin sitä, miten Jumala on toiminut luonnossa. Tässä mallissa evoluution suhteen ajatellaan esimerkiksi, että evoluutioprosessin tuottama järjestys selittyy paremmin, kun ajatellaan, että se on Luojan alullepanema prosessi, ei vain luonnolla satunnaisesti oleva kehittymiskyky. Kolmas tapa yrittää suhteuttaa evoluutiota ja luomista toisiinsa olisi sanoa, että tieteen valtavirtänäkemys on jollain tavalla väärässä ja se pitää korvata kristittyjen omalla teorialla.

Kärsimyksen ongelma on nähty yhtenä haasteena luomisen ja evoluution yhdistämisessä. Millä tavalla?

– Yksi perinteinen tapa ajatella kärsimystä on ollut, että kaikki on ihmisen syntiinlankeemuksen seurausta. Ihmisen syntiinlankeemuksen vuoksi Maata kohtasi kirous ja sitä

ennen ei olisi ollut mitään kärsimystä myöskään luonnossa. Tämän haastoi ajatus siitä, että maailma onkin aiempaa luultua vanhempi, ja että jo satoja miljoonia vuosia ennen ihmistä on ollut olentoja, joilla on ollut kyky kokea kärsimystä. Miten ihmiskunnan syntiinlankeemus voisi selittää näitä? Entä miksi hyvä Jumala on luonut eläimille ylipääntään kyvyn kärsiä? Kysymyksiä on ratkottu monin tavoin. Periaatteessa ihmisen syntiinlankeemukseen vetoaminen on edelleen mahdollista, koska Jumala tiesi sen ennalta. Toiset kuitenkin ajattelevat, että kosminen syntiinlankeemus on syy luonnossa esiintyvään kärsimykseen. Toiset taas ovat sitä mieltä, että ajatus siitä, että syntiinlankeemus olisi muuttanut luontoa, on syntynyt teologian historiassa vasta aika myöhään. Esimerkiksi Augustinus ja Akvinolainen ajattelivat, että saalistavat eläimet ovat Jumalan hyviä luomuksia. Se, että nykyinen luomakunta on hyvä, ei tarkoita sitä,

että se olisi täydellinen. Täydellistä lunastusta vasta odotetaan.

Onko perisyntiä mahdollista puolustaa, jos uskoo evoluutioon? Miten?

– On olemassa erilaisia loogisesti mahdollisia selitystapoja. Tiede antaa mallin siitä, miten historia olisi voinut mennä tai miten se todennäköisesti on mennyt, mutta se jättää tilaa sille, että siellä on voinut tapahtua myös muuta, mistä ei ole jäänyt tieteellisiä todisteita. Kirkon perinteiseen näkemykseen kuuluu usko esimerkiksi Paavalin kirjeiden inspiraatioon, jossa kuvataan Adamin lankeemus jollain tavalla ihmisluontoon vaikuttavana. Yksi tapa yhdistellä tämä evoluutioon olisi, että sopivassa vaiheessa ihmislajin kehityshistoriaa, kun laji on elänyt viattomuuden tilassa, ilman hengellistä tietoisuutta Jumalasta, Jumala ottaa jollain tavalla yhteyden tähän lajiin. Jumala tarjoaa ikään kuin mahdollisuutta siirtyä evoluution seuraavalle, hengelliselle tasolle. Ihminen kokee kuitenkin syntiinlankeemuksen, joka vaikuttaa sitten siitä eteenpäin.

Kirkon piirissä pappina tuntuu siltä, että teologit eivät mielellään keskustele luomisen ja evoluution suhteesta. Molemmat hyväksytään, mutta keskustelua siitä, miten ne suhteutuvat toisiinsa ei kuitenkaan haluta käydä. Mistä luulet, että tilanne kertoo?

Yritin kirjoittaa kirjan,
josta olisi apua kaikkien eri
näkemysten edustajille.

– Ehkä luomisen ja evoluution suhde koetaan vaikeaksi kysymykseksi tai voi olla, että halutaan välttää riitaa aiheuttavia kysymyksiä. Jotkut voivat kokea ahdistavaksi sen, että toiset ajattelevat eri tavalla. Toisaalta myös puhumattomuus on ongelma, koska silloin ihmiset joutuvat aivan yksin painiskelemaan kysymysten kanssa, joihin kuitenkin olisi aika paljon ratkaisuvaihtoehtoja teologian perinteessä. Ja jos maltillista keskustelua asiasta ei ole, niin sitten populaaritason ääri näkemykset hallitsevat julkista keskustelua, esimerkiksi Raamatun hyvin kirjaimellista tulkintaa kannattavat kreationistit, jotka ajattelevat, että maa on hyvin nuori ja vastapuolella uusateistit, jotka sanovat, että tiede tarjoaa korvaavan luomiskertomuksen. Vaikka kirkon piirissä ei keskusteltaisi uskon ja tieteen suhteesta, niin kyllä silti kristityt nuoret kohtaavat kysymyksen ala-asteen koulukirjoista lähtien.

Mitä itse ajattelet luomisen ja evoluution suhteesta?

– Uskon luomiseen ja ajattelen, että se on yhteensopiva evoluution kanssa. Ja ajattelen, että luonnossa näkyy suunnittelua ja myös evoluutio edellyttää suunnittelua. Mutta evoluutioteoria on jatkuvasti kehittyvä teoria, joten on kiinnostava nähdä, millainen se tulee olemaan tulevaisuudessa.

– Yksi vaara, mikä kannattaa välttää, on se, että sidomme kristillisen käsityksen liian tiukasti johonkin sen hetken tieteelliseen

näkemykseen, koska tiede korjaa itseään. Hyvä esimerkki tästä on Galilein tapaus. Se nähdään usein vain katolisen kirkon taisteluna tiedettä vastaan. Kuitenkin yhtä hyvin voisi ajatella, että kirkko oli liian tiukasti sitoutunut oman aikansa tieteseen, koska myös ajan tiedeyhteisö vastusti Galileita. Kirkon tulkinta perustui Raamatun kirjaimellisen tulkinnan ohella vahvasti tiedeyhteisön kannattamaan kreikkalaiseen kosmologiaan. ✘

Keskustelua uskon ja luonnontieteiden suhteesta tarvitaan

Tiedebarometri 2019 mukaan 42 % suomalaisista ajattelee, että luonnontieteen ja uskonnon välillä on ristiriita. Tutkimuksen tekijöiden mukaan se selittyy ennen muuta biotieteiden ja teologian välisellä hankauksella. Keskustelulle uskon ja tieteen suhteesta olisi siis tarvetta. Jos kirkossa tehdään selvityksiä siitä, mitkä ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat nuorten aikuisten uskoon tai kirkkosuhteeseen, niin luulisi, että luonnontieteen ja uskon ristiriidan kokemus otettaisiin huomioon. Eihän tällainen ristiriidan kokemus voi olla vaikuttamatta myös ihmisten kirkkosuhteeseen.

Rope Kojonen

KUN REISSUJALKAA VIPATTAA, TURVAN MATKAVAKUUTUS ON TURVANASI

AULI TUOMI

TURVA

Kesä tulossa ja kauan odotettu, haaveiden ulkomaanmatka suunnitteilla?

Reissaaminen on usein merkittävä rahallinen satsaus jo ilman yllättäviä kuluja. Matkaan ei kannatakaan lähteä ilman matkustajavakuutusta. Jos ulkomaanmatkalla sairastuu tai joutuu tapaturmaan, kustannukset saattavat muutoin olla kovat.

Kalliiksi voi ilman vakuutusta tulla jo ihan tavanomainen, lääkäri-

käyntiä vaativa vatsatauti, saati vakavimmat sairastumiset.

”Ajankohtainen esimerkki on tapaus, jossa matkailija sairastui Turkissa koronaan. Ambulanssilento Suomeen yhteiskuljetuksella maksoi 15 700 euroa. Kela tai valtio eivät tätä korvaa. Sairaala- ja tehohoidon hinnat eivät vielä edes ole mukana summassa”, kuvaa vakuutusyhtiö Turvan korvausasiantuntija **Tiina Koivuniemi**.

Hurja tilanne oli myös matkailijan sydänkohtaus Kanariansaarilla.

”Kahden viikon sairaalahoido maksoi 41 000 euroa. Tästä oli mahdollista saada korvausta eurooppalaisella sairaanhoitokortilla, eli saada hoito julkisessa hoitolaitoksessa samaan hintaan kuin paikalliset asukkaat. Lisäksi lento sairaanhoitajasaattajan kanssa Suomeen maksoi noin 6000 euroa, mistä Kela ei maksa korvausta,” Koivuniemi jatkaa.

Onneksi näillä reissaajilla olivat matkavakuutukset kunnossa. Sairastuminen on itsessään jo tarpeeksi

ikävää ilman siitä seuraavaa jättilaskua. Matkavakuutuksen ohelle on hyvä hankkia myös eurooppalainen sairaanhoitokortti Kelasta ennen matkaa.

Olenko minä vakuutettu?

AKI-liitot ry:n jäsenenä sinun ei tarvitse huolehtia yksityisestä matkavakuutuksesta. Liitto on ottanut jäsenilleen vakuutusyhtiö Turvasta jäsenvakuutuksen, joka sisältää matkustajavakuutuksen vapaa-ajan matkoille.

Vakuutettuina ovat liiton alle 70-vuotiaat jäsenet. 1.1.2020 tai sen jälkeen eläkeläisjäseneksi siirtävällä vakuutus on voimassa siihen päivään saakka, kun hän siirtyy eläkeläisjäseneksi. Vakuutettuja ovat myös vakuutetun mukana matkustavat alle 18-vuotiaat lapset ja lapsenlapset.

Vakuutus on voimassa yhtäjaksoisesti enintään 45 vuorokautta matkan alkamisesta. Ylimeneville matkapäiville kannattaa ottaa Turvasta määräaikainen matkustajavakuutus. Käy myös läpi, onko vakuutusehdoissa poisrajatuissa urheilulajeissa jotain, mitä itse harrastat, ja hanki tarvittaessa lisävakuutus urheilua varten.

Mitä vakuutuksesta korvataan?

Vakuutus korvaa matkan aikana alkaneen äkillisen sairauden tai sattuneen tapaturman hoitokuluja. Näitä ovat esimerkiksi lääkärinpalkkiot, tutkimuskulut, sairaalahoito ja lääkärin määräämät lääkkeet. Jos sairautesi on alkanut jo ennen matkaa, tällaisessa tilanteessa korvataan vain sairauden pahenemiseen liittyvä ensiapuhoito matkakohteessa. Vakuutuksesta korvataan myös matkan peruuntumisen tai

keskeytymisen kuluja sekä matkalta myöhästymisestä aiheutuvia kuluja vakuutusehdoissa mainituissa tilanteissa.

Jäsenvakuutukseen sisältyy matkatavaravakuutus vapaa-ajan matkoille, joka korvaa matkatavaroille aiheutuneita vahinkoja 524 euroon asti. Omavastuu vakuutuksessa on 100 euroa. Matkatavaravakuutus saattaa sisältyä myös kotivakuutukseesi, joten sekin kannattaa tarkistaa vakuutuskirjasta.

Apua tarvitsevia matkaajia auttaa SOS

SOS International on pohjoismaisten vakuutusyhtiöiden omistama, kansainvälinen matkahätäpalveluyhtiö, josta voit saada apua, jos sairastut ja tarvitset lääkärinä tai sairaalahoitoa. SOSissa on ympärivuorokautinen päivystys suomeksi, ja siellä tunnetaan myös AKIn vakuutus.

SOSin hätäpalvelu auttaa erityisesti vakavissa sairaus- tai tapaturmatapauksissa, tai jos kaipaavat apua

hoidon saamiseksi. Heidän asian tuntijansa selvittävät tapaustasi ja pyytävät tarvittaessa avuksi SOSin yhteyslääkäriin. SOS voi keskustella hoitavan lääkärin kanssa ja välittää hoitosi kannalta tärkeät tiedot hoitolaitokselle. SOS pystyy järjestämään myös uuden kotiinpaluumatkan ja tarvittaessa majoituksen matkakohteessa. Tilanteessa, jossa hoitolaitos ei hyväksy matkavakuutuskorttiasi eikä suostu lähettämään laskua Turvaan, voit pyytää hoitolaitosta soittamaan SOSiin.

Missä voin tutustua lisää?

Löydät jäsenvakuutuksen vakuutusehdot ja korvauksenhakuohjeet Turvan AKI:lle räätälöidyltä sivuilta osoitteessa turva.fi/aki. Tutustu vakuutusehtoihin ja vakuutuksessa oleviin rajoituksiin jo ennen matkalle lähtöä. Lisätietoja vakuutuksesta saat myös Turvan toimipaikoista tai asiakaspalvelunumerosta 01019 5110. Mukavaa matkaa ja hauskoja seikkailuja, minne menetkin! ✕

Muistilista matkaanlähtijälle

- Lataa puhelimeesi Turvan oma TaskuTurva-sovellus, josta löydät matkavakuutuskorttisi sekä luotettavan lääkärin yhteystiedot ulkomaan reissuilla. Myös liiton jäsenkortti toimii matkavakuutuskorttinasasi.
- Hanki lisäksi ilmainen eurooppalainen sairaanhoitokortti Kelasta.
- Jos lääkäriasema ei tunnista liiton matkavakuutuskorttia, ota yhteys SOS-matkahätäpalveluun +358 1019 5111. SOS voi myöntää maksusitoumuksen hoitoon, jolloin kuluja ei tarvitse maksaa itse.
- Jos joudut itse maksamaan hoitokulut, säilytä kuitit ja toimita ne pyydettyä Turvaan. Hae korvausta sähköisestä korvauspalvelusta osoitteessa turva.fi/aki.

MILLA VOUDINLEHTO

OPPILAITOSPASTORI, RAUMAN SEURAKUNTA

Mihin hävisi iso K?

Tammikuussa maailman isoimpia murheita oli iso K. Ukrainan sodan alettua korona siirrettiin syrjään ja uutisointi keskittyi sodan kauhujen ympärille. Hävisikö iso K sinun elämästäsi tuolla hetkellä? Loppuivatko koronatoimet siihen paikkaan ja alettiinko valmistautumaan uusien pakolaisten vastaanottamiseen? Oliko sielusi nopea liikkeissään vai vieläkö prosessoit isoa K:a? Minä väitän, että taudin seuraukset näkyvät nyt työpaikoillamme.

Kuinka monta kertaa olet sairastanut ison K:n? Taudin sairastamisen jälkeen toisilla on pitkä tie takaisin välttävään olotilaan. Väsymys ja muistamattomuus ovat olleet itselleni pahimpia. Päivämääriä ja ajankohtia en ole kyennyt muistamaan entiseen tapaan. On pitänyt opetella uudestaan työpajan järjestelmien käyttöä ja pyrittävä pysymään hereillä pitkissä kokouksissa. Tässä kerroin työntekijän tulokulmaa. Entä, mitä kuuluu opiskelijoillemme ja juuri valmistuneille kirkon ammattilaisille? Tänä keväänä vastaani on tullut aivan uupuneita nuoria ihmisiä, jotka ovat saaneet oppinsa koneen takana. Moni on purkanut tuntojaan yksinäisyydestä, irrallisuudesta, ylipitkistä luentoralleista: "Kun joku edes katsoisi silmiin livenä päivän aikana!" Miten kehittyä kohtaamisen ammattilaiseksi ilman kohtaamista?

Mitä olinkaan tekemässä? Miten tämä Kipa nyt toimikaan? Mikäs polku niihin matkalaskuihin oli? Oliko seuraava tapaaminen verkossa vai livenä? Keskeytymisvaikeudet ja vanha kunnan työmuisti ovat

kadoksissa. Koko ajan joku sovellus piippaa. Kirkko on mennyt mukaan digiaikaan nopealla vauhdilla, työntekijä ei ole voinut jättäytyä nettitodellisuuden ulkopuolelle. Edes vanha kunnan kirkon piirissä elävä muutosvastarinta ei toiminut ison K:n vaatimia uudistuksia vastaan. Missä tilanteessa työskentelemme nyt?

Iso K on jäämässä kiertäväksi taudiksi muiden tautien joukkoon. Useat meistä ovat menettäneet monisairaita ihmisiä lähipiiristään. Kirkon työntekijöinä olemme seisseet arkun äärellä ja kannatelleet seurakuntalaisiamme ja itseämme.

Eteenpäin on elävän mieli. Ukrainan sota alkoi ja valmistauduimme ja olemme valmiudessa auttamaan. Osassa seurakuntia on hätämajoitus ja auttamistyö täydessä touhussa, toiset odottavat vielä tulijoita. Märehtimiselle ei ole aikaa, on toimittava uuden kansainvälisen kriisin tultua kohdalle. Parin vuoden päästä muistelemme, miten kaikesta tästä selvitettiin.

Istu alas ja hengitä hetki. Me selviämme tästä. Eteenpäin on elävän mieli! Avaa työpaikallasi ongelmat yksi solmu kerrallaan. Älä vaadi aivoiltasi yhtä paljon, kuin ennen isoa K:a. Sulje puhelin hetkeksi, jos se on mahdollista. Keskity yhteen tehtävään kerrallaan. Rajaa työtäsi. Kuvittele mielessäsi keväällä saapuvia muuttolintuja. Niiden tavoin tarkkaile muutoksen tuulia. Hyvän tuulen osuessa kohdallesi, levitä siipesi ja lennä! Elämä kantaa kyllä ison K:n jälkimainingeissa ja hyvät tuulet osuvat sinunkin siipiesi alle. ✕

Minä väitän, että taudin seuraukset näkyvät nyt työpaikoillamme.

**AKI LIITOT
FÖRBUNDEN**

Perustettu 25.1.2001

AKIn toimisto
Rautatieäisenkatu 6,
00520 Helsinki Avoimna arkin klo 10–14. Puh. (09) 4270 1500,
toimisto@akiliitot.fi www.akiliitot.fi

Edunvalvontaan ja työsuhteeseen liittyvät kysymykset osoitteeseen
edunvalvontaa@akiliitot.fi

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
Finlands kyrkas prästförbund r.y.
www.pappisliitto.fi
Perustettu 14.1.1918

**Puheenjohtaja,
Pappisliitto
Janne Keränen**

Suomen Lähetysseura
palvelupäällikkö,
pastori, TM
Puh. 040 676 1790
janne.keranen@
suomenlahetykseura.fi

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO
Finlands Kantor-organistförbund r.y.
www.skul.fi
Perustettu 15.6.1907

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja,
Kanttori-urkuriitto
Minna Raassina**

Savonlinnan seurakunnan
johtava kanttori, MuM,
Diplom-Kirchenmusikerin (A)
Puh. 044 776 8060
minna.raassina@devl.fi

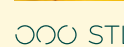

SUOMEN TEOLOGILIITTO
Finlands teologförbund r.y.
www.teologiliitto.fi
Perustettu 2.6.2017

**Puheenjohtaja,
Teologiliitto
Laura Leipakka**

Espoon seurakuntayhtymä
projektikoordinaattori, TM
Puh. 040 8278 514
laura.leipakka@devl.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Jussi Junni
pastori, TM, PsM
Puh. (09) 4270 1507
GSM. 044 744 7041
jussi.junni@akiliitot.fi

Yleishallinto,
neuvottelutoiminta,
edunvalvonta,
palvelussuhdeneuvonta

ASiantuntijat

Ina Laakso
TM
GSM 044 4937 294
ina.laakso@akiliitot.fi

Työelämä- ja
uraneuvonta, teologian
alan koulutuspolitiikka,
Teologiliiton hallinto
ja ammatilliset asiat,
opiskelijatyö (teologia)
(31.1-2.11.2022)

JÄSENPAVELUSIHTTEERIT

Tuija Kukkonen
yo-merkonomi
Puh. (09) 4270 1501
tuoja.kukkonen@akiliitot.fi

Jäsenyysasiat, alaosastot,
luottamusmiesskurssit

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

Cruxin toimitussihteeri,
jäsenyysasiat,
opintomatkat

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Merja Laaksamo
pastori, TM
Puh. (09) 4270 1506
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi

Cruxin päätoimittaja,
AKIn viestintä, Pappis-
liiton hallinto ja alaosasto-
toiminta, opintomatkat,
pappien ammatilliset asiat,
palvelussuhdeneuvonta

Annukka Ruusula
kanttori, MuM
Puh. (09) 4270 1505
GSM 044 744 7040
annukka.ruusula@akiliitot.fi

Kanttori-urkuriitto hallinto
ja alaosastotoiminta,
kanttorien ammatilliset asiat,
palvelussuhdeneuvonta,
opiskelijatyö (kirkkomusiikki)

LAKIMIES
Maarit Engström
OTM, KTM
Puh. (09) 4270 1502
maarit.engstrom@akiliitot.fi

Palvelussuhdeneuvonta,
luottamusmiestöiminnan
koordinointi, koulutustehtävät

JÄRJESTÖKOORDINAATTORI
Ilari Huhtasalo
pastori, TM
Puh. (09) 4270 1513
GSM 044 036 1610
ilari.huhtasalo@akiliitot.fi

Hallinto, jäsenpalvelut,
kokousjärjestelyt

Erityiskoulutettujen työttömyyskassa Erko
Asemamiehenkatu 2 C, 00520 Helsinki
Puh. (09) 7206 4343 ma ja to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa:
Arkin klo 10–16 Eversheds Asianajotoimisto Oy
Puh. 010 684 1300. Mainitse minkä liiton jäsen olet ja
jäsennumerosi.

Kirkon juhlat -nuotit, nyt tilattavissa!

Toukokuussa 2023 Tampereen Keskustori täyttyy helluntaiviikonlopun ajan toivon sanoista ja sävelistä.

Suurkuoron nuotit ovat tilattavissa nyt:
www.skml.fi/kauppa

KIRKON JUHLAT
#YHDESSÄ2023